

oraz Wojskowej Służby Weteranów
87-100 Toruń, ul. Podmurzańska 10, tel. 52 22 186
e-mail: sk@sk.wv.wroclaw.pl
NIP 956 16 21 11, REGON 147054736
KRS 0000041692
Nr r-ku 82 1090 1500 0000 0000 5002 0244

opm. VI 102
AK

poprzedni nr sk: 701/1366

VI 102
AK

Terazka job: Kolekcja Sierotowego Ligiellu
Dot. AK Okr. Bydgoszcz

dr Andrzej Bogucki
Prezes Towarzystwa Gimnastycznego
"Sokol"

85-752 Bydgoszcz

Imię Stanisław

Bydgoszcz **

Bydgoszcz
ZOAK

Henne Stanisław
ps. "Henryk" "H3"

Henryk Henryk

N: 701/1366 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Henne Stanisław
J: M-701/1366 Pom.
ŁOAK Bydgoszcz
"W: A"

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa *k. 17 s. 1-19*
I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora *k. 2 s. 1-3*
I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację

k. 11 s. 1-14

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

k. — s. —

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

k. 3 s. 1-3

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja

1) listy, ca *k. 4 s. 1-4*

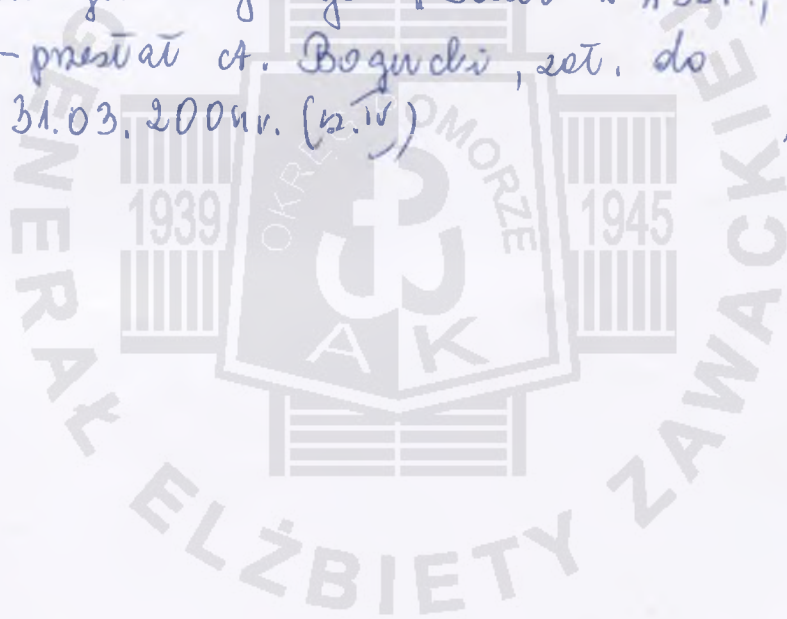
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] *k. 16*

VI. Fotografie *dwie ikonografii*

1/1. Relacja - Henne Stanisław:

1. Relacja Stanisława Henne dotycząca przygotowań obronnych i rozpoznawczych na Pomorzu w 1939r., mpis kserokop. k. 3 s. 1-4
2. Biogram własny Stanisława Henne, mpis org. + kopia k. 4 s. 5-8
3. Relacja Stanisława Henne spisane przez Andrzeja Boguckiego, [w:] Ścisłe rezerwy, wywiadów i wspomnień działaczy Towarzystwa Gimnastycznego „Sokol” w 1987r., kserokop. - przesłał A. Bogucki, set. do listu z 31.03.2004r. (z. 10) k. 10 s. 9-19

R e l a c j a

1

Stanisława HENNE ps. Henryk członka Armii Krajowej - oficera do zadań specjalnych Okręgu Pomorze spisana 27 lipca 1993r. dotycząca przygotowań obronnych i rozpoznawczych na Pomorzu w 1939r. w Bydgoszczy i na terenie województwa pomorskiego

Byłem pracownikiem Ekspozytury Nr 3 Oddziału^{II}/Sztabu Głównego w Bydgoszczy od połowy 1938r. w charakterze pracownika oddelegowanego z 62 Pułku Piechoty w Bydgoszczy.

W 1939r. wobec działalności Niemców w kierunku utworzenia "korytarza" przez terytorium Pomorza Oddział II przystąpił również do przygotowań na wypadek zdobycia pewnych terenów przez armię niemiecką. Przeprowadzono następujące akcje:

1/ Zorganizowano kursy specjalistyczne w zakresie wywiadu, sabotażu, dywersji.

Szkolenie przeprowadzali pracownicy Oddziału II w Bydgoszczy oraz przedstawiciele Centrali Wywiadu z Warszawy. Szkolenie przeprowadzano w grupach 5 - 8 osobowych. Od marca 1939r. przeprowadzono rotacyjnie kursy, które trwały ok. 2 tygodni. Szkoleniem objęci byli oficerowie i podchorążowie rezerwy uprzednio sprawdzeni pod względem moralnym i patriotycznym.

Program szkolenia obejmował sprawy organizowania konspiracji, skrzynek kontaktowych, wywiadu, dywersji, sabotażu i oceny kandydatów przewidzianych do włączenia do pracy konspiracyjnej.

Według mojej pamięci były następujące miejsca szkolenia:

- leśnictwo Kadzionka za Koronowem
- " Emilianowo
- nadleśnictwo Runowo
- szkoła w Myłofie
- salka parafialna w Mogilnie
- komisariat policji w Inowrocławiu prawdopodobnie przy ul. Kasprowicza
- zakład poprawczy w Szubinie
- restauracja "Grabina" w Koronowie.

Szkoleniem byli objęci również kolejarze zatrudnieni w Biurze Rozrachunkowym, którzy byli przeznaczeni na kurierów.

Zalecano uczestniczyć w kursie w roboczych ubraniach /np kombinezonach by nie wyróżniać się spośród miejscowej ludności. Mieszkający w sąsiedztwie szkolenia winni przyjechać na rowerach.

- 2/ Przeszkoleniem objęci byli wybrani, szczególnie młodzi oficerowie zawodowo do pracy w przyszłej konspiracji. Załedandw przypadku pójścia do niewoli jaknajszybszą ucieczką, ukrywanie się w szpitalach itp.
- 3/ Pracownicy wydziału II w Bydgoszczy współpracowali z kolejarzami przy zdobywaniu poczty wojskowej w pociągach na trasie Chojnice - Prusy Wschodnie. Była to poczta wojsk niemieckich przeznaczona dla dowództwa wojsk niemieckich w Prusach Wschodnich. Wspomniani pracownicy posiadali znakomitą umiejętność rozplombowywania worków pocztowych w jadącym pociągu, a po sfotografowaniu interesujących dokumentów ponownego zaplombowania.-

Relację napisał:

Stanisław H E N N E

85-158 Bydgoszcz

R e l a c j a

Stanisława HENNE ps. Henryk członka Armii Krajowej - oficera do zadań specjalnych Okręgu Pomorze spisana 27 lipca 1993r. dotycząca przygotowań obronnych i rozpoznawczych na Pomorzu w 1939r. w Bydgoszczy i na terenie województwa pomorskiego

Byłem pracownikiem Ekspozytury Nr 3 Oddziału^{II}/Sztabu Głównego w Bydgoszczy od połowy 1938r. w charakterze pracownika oddelegowanego z 62 Pułku Piechoty w Bydgoszczy.

W 1939r. wobec działalności Niemców w kierunku utworzenia "korytarza" przez terytorium Pomorza Oddział II przystąpił również do przygotowań na wypadek zdobycia pewnych terenów przez armię niemiecką. Przeprowadzono następujące akcje:

1/ Zorganizowano kursy specjalistyczne w zakresie wywiadu, sabotażu, dywersji.

Szkolenie przeprowadzali pracownicy Oddziału II w Bydgoszczy oraz przedstawiciele Centrali Wywiadu z Warszawy. Szkolenie przeprowadzano w grupach 5 - 8 osobowych. Od marca 1939r. przeprowadzono rotacyjnie kursy które trwały ok. 2 tygodni. Szkoleniem objęci byli oficerowie i podchorążowie rezerwy uprzednio sprawdzeni pod względem moralnym i patriotycznym.

Program szkolenia obejmował sprawy organizowania konspiracji skrzynek kontaktowych, wywiadu, dywersji, sabotażu i oceny kandydatów przewidzianych do włączenia do pracy konspiracyjnej.

Według mojej pamięci były następujące miejsca szkolenia:

- leśnictwo Kadzionka za Koronowem
- " Emilianowo
- nadleśnictwo Runowo
- szkoła w Myłofie
- salka parafialna w Mogilnie
- komisariat policji w Inowrocławiu prawdopodobnie przy ul. Kasprowicza
- zakład poprawczy w Szubinie
- restauracja "Grabina" w Koronowie.

Szkoleniem byli objęci również kolejarze zatrudnieni w Biurze Rozrachunkowym, którzy byli przeznaczeni na kurierów.

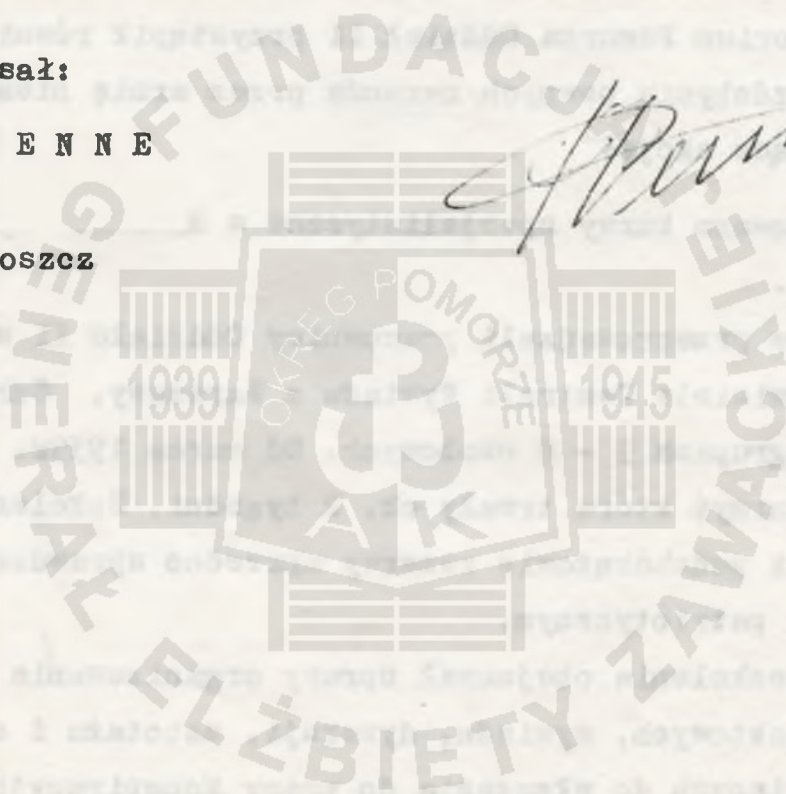
Zalecano uczestniczyć w kursie w roboczych ubraniach /np kombinezonach by nie wyróżniać się spośród miejscowej ludności. Mieszkający w sąsiedztwie szkolenia winni przyjechać na rowerach.

- 2/ Przeszkoleniem objęci byli wybrani, szczególnie młodzi oficerowie zawodowo do pracy w przyszłej konspiracji. Załoga w przypadku pójścia do niewoli jaknajszystsza ucieczką, ukrywanie się w szpitalach itp.
- 3/ Pracownicy wydziału II w Bydgoszczy współpracowali z kolejarzami przy zdobywaniu poczty wojskowej w pociągach na trasie Chojnice - Prusy Wschodnie. Była to poczta wojsk niemieckich przeznaczona dla dowództwa wojsk niemieckich w Prusach Wschodnich. Wspomniani pracownicy posiadali znakomitą umiejętność rozplombowywania worków pocztowych w jadącym pociągu, a po sfotografowaniu interesujących dokumentów ponownego zaplombowania.-

Relację napisał:

Stanisław H E N N E

85-158 Bydgoszcz

B i o g r a m

H E N N E Stanisław (1914 -)

Pseudonimy; Henryk, "H 3"

Pełnił funkcję oficera do zadań specjalnych ^oKmendanta Okręgu Pomorze

Stopień wojskowy; porucznik

Urodzony 21.09.1914r. w Kłodzisku pow.Szamotuły syn Augusta i Antoniny z domu Mamet.

Wyształcenie średnie. Zawodowy wojskowy - w Szkole Małoletnich we Lwowie od 1930 roku. Od października ¹⁹³³1933r. do 1939r. w 62 Pułku Piechoty im.Dzieci Bydgoszczy w Bydgoszczy. W 1935/1936r. i 1936/1937r. instruktor w Szkole Podchorążych w Bydgoszczy. Uczestniczy w kursie organizowanym przez MON w 1937/1939r. - kurs wywiadowczo-dywerysyjny Kraków - 3 miesiące, Warszawa 3 miesiące.

W 1938/1939r. instruktor w Szkole Podchorążych w Bydgoszczy z przydziałem do II Oddziału Sztabu Generalnego - Ekspozytura nr III w Bydgoszczy. W 1939r. uczestniczył w przeprowadzeniu szkolenia podchorążych i oficerów rezerwy w przygotowaniu do pracy w konspiracji.

W kampanii września 1939r. przydział do Sztabu Armii Pomorze (Informacja). Dostał się do niewoli 17.09.1939r. pod Iłowem, przetransportowany do Pabianic. Po jednomiesięcznym pobycie ^wfabryce włókienniczej i przeprowadzonej selekcji przewieziony w grupie 150 osób do obozu przejściowego w Wormitt - Prusy Wschodnie. Uciekł z niewoli wraz z 2 oficerami 8.12.1939r. i zgłosił się do skrzynki kontaktowej w Ciechanowie. Po ok. 10 dniach kpt.Jan (nazwisko nieznane) przywiózł dokumenty na nazwisko Henowski Henryk, dokumenty podróży na Pomorze oraz perukę. Został zaprziesięzony do ZWZ przez kpt.Jana. W Bydgoszczy ukrywał się do marca 1940r, gdzie odszukał go kpt.Jan i zlecił zadania wywiadowcze zakładów przemysłu zbrojeniowego (szczególnie Branau) oraz szpitali wojskowych.

W lipcu 1940r. nawiązał kontakt z kpt.Józefem Grussem szefem wywiadu II Komendy Okręgu Pomorze. Otrzymał zadanie koordynacji działań i dostar-

Letoncy Henryk
1 egz. biogram
1 zd.
Wskazywało data
8.11.93
1456 H/93
5

czanie materiałów wywiadowczych do Komendy Głównej ZWZ. W sierpniu 1940r. nawiązał kontakt z mjr. Józefem Chylińskim szefem sztabu Komendy Okręgu Pomorze, z wachmistrem żandarmerii Figuśkim w zakresie wywiadu oraz ze st. sierżantem Augustyniakiem. Od 1941r. teren działania wykraczał poza Bydgoszcz i województwo na obszar całego Okręgu Pomorze. Nastąpiła współpraca z Leszkiem Białym ~~XXXXXXXXXXXX~~

W latach 1942-1944r. stanowił obstawę członków Komendy Głównej przy wyjazdach na teren Okręgu (inspekcje we Włocławku, Grudziądzu, Brodnicy, Inowrocławiu, Gdyni). Na polecenie ppłk. Jana Pałubickiego nawiązał kontakt z Taegerem w końcu 1943r. w sprawie wywiadu produkcji broni V w Peenemünde. W grudniu 1944r. i styczniu 1945r. z własnej inicjatywy podjął się akcji uratowania przed wysadzeniem przez wojska niemieckie wodociągów, dworca kolejowego wraz z ekspedycją i mostami kolejowymi, elektrownię, budynek admin. kolei i most na ul. Królowej Jadwigi.

Aresztowany przez UB i NKWD 17.02.1945r., osadzony i oskarżony o przynależność do AK i WiN'u. Skazany na 10 lat więzienia karę odbywał w więzieniu we Wronkach do 18.10.1950 roku. Do 1956r. był zobowiązany do systematycznego meldowania się w UB. Pracował kolejno w Państw. Przedsiębiorstwie Robót Kolejowych, Energetyce, PTTK, Spółdzielni Zaspokrelenia i Zbytu, Zakładach Eltra, Wydawnictwa Akcydensowe, Drukarnia w Bydgoszczy.

Od 1983 roku na emeryturze.

Odznaczony Krzyżem Walecznych 15.09.1939r., Medalem Wojny Obronnej za 1939r., Medalem Zwycięstwa i Wolności, Krzyżem AK, Medalem Wojska Polskiego nadany czterokrotnie, Krzyżem Partyzancki, Krzyżem Kawalerski.

Związek małżeński zawarł w 1953r. z Haliną Syks.

Ojciec 3 dzieci - syn Marek urodzony w 1955r., córki Hanna i Ewa urodzone w 1957 roku.

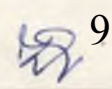
Bydgoszcz, dnia 15 października 1993r.

Biogram sporządził

Stanisław Henne

85-158 B y d g o s z c z

stronamiem 4 listopada 1993 9

B i o g r a m

Ważny
Ldc.

8. 11. 93
1457/8E/93

7

H E N E E Stanisław (1914 -)

Pseudonimy; Henryk, "H 3"

Pełnił funkcję oficera do zadań specjalnych ⁹ Kuzniewca Okręgu Pomorsze

Stopień wojskowy; porucznik

Urodzony 21.09.1914r. w Kłodziska pow.Szanotulę syn Augusta i Antoniny z domu Mamet.

Wykształcenie średnie. Zawodowy wojskowy - w Szkole Małoletnich we Lwowie od 1930 roku. Od października 1933 r. do 1939r. w 62 Pułku Piechoty im.Dzieci Bydgoszczy w Bydgoszczy. W 1935/1936r. i 1936/1937r. instruktor w Szkole Podchorążych w Bydgoszczy. Uczestniczył w kursie organizowanym przez MOH w 1937/1939r. - kurs dywiadowo-dywersyjny Kraków - 3 miesiące, Warszawa 3 miesiące.

W 1938/1939r. instruktor w Szkole Podchorążych w Bydgoszczy z przydziałem do II Oddziału Sztabu Generalnego - Ekspozytura nr III w Bydgoszczy. W 1939r. uczestniczył w przeprowadzeniu szkolenia podchorążych i oficerów rezerwy w przygotowaniu do pracy w konspiracji.

W kampanii września 1939r. przydział do Sztabu Armii Pomorsze (Informacja). Dostał się do niewoli 17.09.1939r. pod Iłowem, przetransportowany do Pabianic. Po jednomiesięcznym pobycie w fabryce włókienniczej i przeprowadzonej selekcji przewieziony w grupie 150 osób do obozu przejściowego w Wormitt - Prusy Wschodnie. Uciekł z niewoli wraz z 2 oficerami 8.12.1939r. i zgłosił się do skrzynki kontaktowej w Ciechanowie. Po ok. 10 dniach kpt.Jan (nazwisko nieznane) przywiózł dokumenty na nazwisko ^{Hennelowski} Henowski Henryk, dokumenty podróży na Pomorsze oraz perukę. Został zaprziesięziony do ZWZ przez kpt.Jana. W Bydgoszczy ukrywał się do marca 1940r, gdzie odszukał go kpt.Jan i skierował zadania wywiadowe zakładów przemysłu zbrojeniowego (szczególnie Branau) oraz szpitali wojskowych.

W lipcu 1940r. nawiązał kontakt z kpt.Józefem Grussem szefem wywiadu II Komendy Okręgu Pomorsze. Otrzymał zadanie koordynacji działań i dostar-

czeniu materiałów wywiadowczych do Komandy Głównej ZWZ. W sierpniu 1940 nawiązał kontakt z mjr. Józefem Chylińskim szefem sztabu Komandy Okręgu Pomorze, z wachmistrem żandarmerii Figuśkim w zakresie wywiadu oraz ze st. sierżantem Augustyniakim. Od 1941r. teren działania wykraczał poza Bydgoszcz i województwo na obszar całego Okręgu Pomorze. Nastąpiła współpraca z Leszkiem Białym ~~z *ELŻBIETY*~~ *ELK*. W latach 1942-1944r. stanowił obstawę członków Komandy Głównej przy wyjazdach na teren Okręgu (inspekcje we Włocławku, Grudziądzu, Brodnicy, Inowrocławiu, Gdyni). Na polecenie ppłk. Jana Pażubickiego nawiązał kontakt z Tagerem w końcu 1943r. w sprawie wywiadu produkcji broni V w Peenemünde. W grudniu 1944r. i styczniu 1945r. z własnej inicjatywy podjął się akcji uratowania przed wysadzeniem przez wojska niemieckie wodociągów, dworca kolejowego wraz z ekspedycją i mostami kolejowymi, elektrownię, budynek admin. kolei i most na ul. Królowej Jadwigi. Aresztowany przez UB i NKWD 17.02.1945r., osadzony i oskarżony o przynależność do AK i WIK'u. Skazany na 10 lat więzienia karę odbywał w więzieniu we Wronkach do 18.10.1950 roku. Do 1956r. był zobowiązany do systematycznego meldowania się w UB. Pracował kolejno w Państw. Przedsiębiorstwie Robót Kolejowych, Energetyce, PTTK, Spółdzielni Zapotrzenia i Zbytu, Zakładach Eltra, Wydawnictwa Akcydensowe, Drukarnia w Bydgoszczy. Od 1983 roku na emeryturze. Odznaczony Krzyżem Walczących 15.09.1939r., Medalem Wojny Obronnej za 1939r., Medalem Zwycięstwa i Wolności, Krzyżem AK, Medalem Wojska Polskiego nadany czterokrotnie, Krzyżem Partyzancki, Krzyżem Kawalerski. Związek małżeński zawarł w 1953r. z Haliną Syks. Ojciec 3 dzieci - syn Marek urodzony w 1955r., córki Hanna i Ewa urodzone w 1957 roku. Bydgoszcz, dnia 15 października 1993r.

Biogram sporządził
Stanisław Henne

*Augustyn
Tud p...
pr...
Szk*

-1)
zet. do listu
Andrzej Boguckiego
z 31.03.2000r. (z. IV)

K S I E G A
=====

Wz.

Relacji, Wywiadów i Wspomnień Działaczy
Towarzystw Gimnastycznych „Sokol”

Wywiady, relacje
i wspomnienia
przeprowadzał i spisywał
Andrzej Bogucki

Bydgoszcz
Księga Sokołów zał. 1987

Sekretarz Generalny
ZIG „Sokol”
w Bydgoszczy
mgr Hanna Rogowska

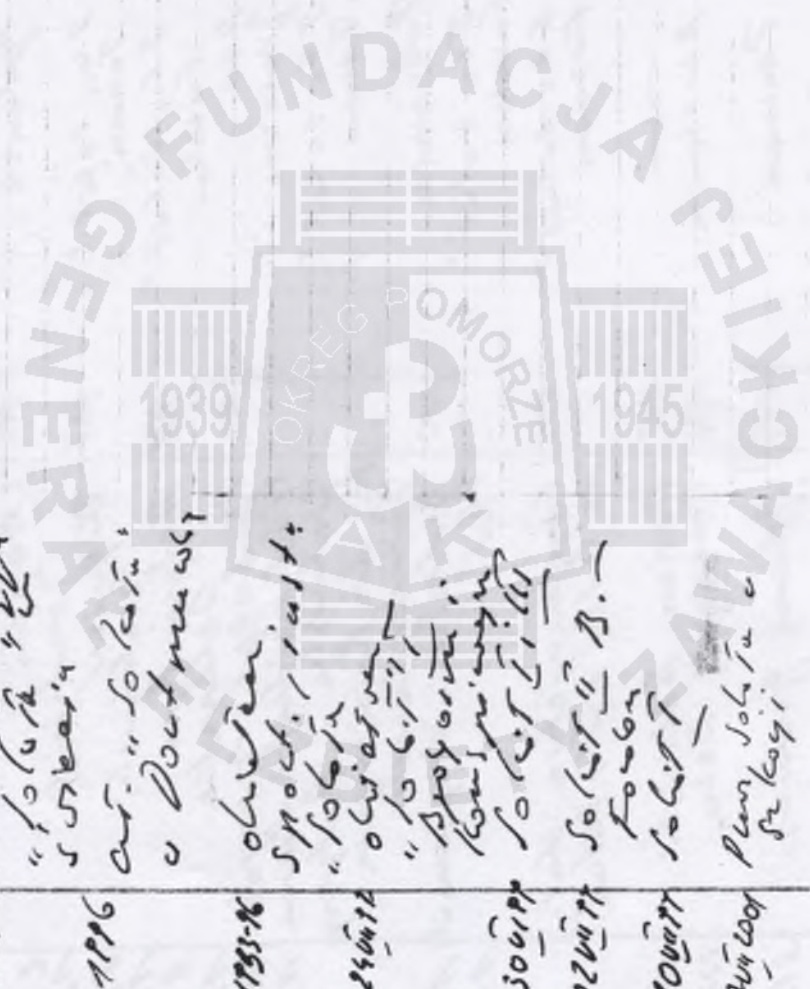
P R E Z Y D E N T
ZIG „Sokol”
w Bydgoszczy
dr Andrzej Bogucki

85.	Krypyne Mtyzyski Leon	1881 29.11.11 2x	Fowen Tumowice, Kowen T6, Solbit 10 Bogomna T6, Solbit 10	102.	Boleston Bogucki Jan	1892 18.12. 1892	T6, Solbit 10 Chetmnia T6, Solbit 10 Browarna T6, Solbit 10 Apy - Fowlen
86.	Balcewicz Jan	26.11. 1881	Witno	103.	Bogucki Andrzej	20.12. 1892	T6, Solbit 10
87.	Korbowski Mikolaj	20.12. 1881	T6, Solbit 10	104.	Bogucki Mieszko	1892	T6, Solbit 10
88.	Zalowski Marian	20.12. 1881	T6, Solbit 10 Walewo	105.	Zwojkwiski Kazimierz	1892	T6, Solbit 10
-	Wolne Znamenski Jan	20.12. 1881	Polanski	106.	Marian Gudziński	1892	T6, Solbit 10
-	50 leste Simeoni Jolanta Kulidzijski Alfons (pocin olawipowen)	29.12. 1881	T6, Solbit 10 Tomni	107.	Udziszew Gubowski	1892	T6, Solbit 10
89.	Zielinski Zofia Janina	15.12. 1881	T6, Solbit 10 Fowlen	108.	Augustyn Delonka	1892	T6, Solbit 10
90.	Lebnowe Zofia Janina	20.12. 1881	PAX Zurzun	109.	Madziwa Troyobek Schneider Zobna Wieliski Dofery Kj. d. Karimien Tamorra Babstau Knyziowski T6, Solbit 10	27.12. 1892	T6, Solbit 10
91.	50 leste Simeoni Janina	25.12. 1881	T6, Solbit 10 Tomni	110.	Wyszewnicze ob. f. Solbit 10, T6, Solbit 10	1892	T6, Solbit 10
92.	Wolne Znamenski Alfons	27.12. 1881	Polanski	111.	Wyszewnicze ob. f. Solbit 10, T6, Solbit 10	1892	T6, Solbit 10
93.	Tremblek Fiska	20.12. 1881	Fowlen	112.	Marian Dabizski Franciszek Bera	1892	T6, Solbit 10
94.	Zadwize Fowarnel Schrreiber	29.12. 1881	T6, Solbit 10 Fowlen	113.	Adam Gubias	1892	T6, Solbit 10
95.	Modialowski Bernoni	29.12. 1881	T6, Solbit 10 Fowlen	114.	Henryk Kada	1892	T6, Solbit 10
96.	Zabnowe Zofia Janina	29.12. 1881	T6, Solbit 10 Fowlen	115.	Henryk Kada	1892	T6, Solbit 10
97.	Szwidlowy Zofia Janina	29.12. 1881	T6, Solbit 10 Fowlen	116.	Andrzej Bogucki	1892	T6, Solbit 10
98.	Zieliska Michalina	29.12. 1881	T6, Solbit 10 Fowlen	117.	Henryk Kasymowicz	1892	T6, Solbit 10
99.	Kazianowski Babstau	20.12. 1881	T6, Solbit 10 Fowlen	118.	Franciszek Marchwa	1892	T6, Solbit 10
100.	Wielicki Ewa Wojnicz	27.12. 1881	T6, Solbit 10 Fowlen				

1. Tomasz Klauzowski (dł. P. Bobiński)	2014 1997	16, 10 67' III Stos.
2. Gertruda Gurochowska	1800 1995	Małomiastowice 76, 50 67'
3. Stanisław Klenne	2200 1995	Chojniczka Sokół i 10 10 10
4. Witold Jomachowski (dł. Franciszka Jomachowska)	1996	AK
5. Feliks Golikowski (dł. Jolanta Golikowska)	1996	Plan Olegów "Sobota" "Sobota" aut. "Sobota" u Dostępu
6. Marianna Masłowska (dł. Jolanta Masłowska)	1996	ob. Świąt S. Poch. i 10 10 10 "Sobota" ob. Świąt "Sobota" S. Poch. i 10 10 10 Plan Olegów
7. Henryk Kasprzak	3000	Sokół i 10 10 10
8. Roman Mikczyski	2200	Sokół i 10 10 10 Fosby
9. Edward Kimke	2000	Sokół i 10 10 10
10. Włodzisław Obrowski	7000	Plan Sokół i 10 10 10 S. Poch. i 10 10 10

Sekretarz Generalny
w. P. Bobiński
M. P. Hanna Rogowska

P. R. E. 2. E. S.
ZTG Sokół i 10 10 10
Dr. Andrzej Bogucki

11
122011999
Stawiszcze
17027 dk
121

Heune - zotwierza AK i
diawca 16" Sokol' u Bygonoy
Tom. ul. Bygonoy 31/3
Bygonoy

Dz Stawisze Heune
Wspit dg 16" Sokol' " T
Wspit wku u Bygonoy
Wspit wkuat Gbistok
Fubierstien Gbistok
Wp. T. Pwoc: kra uwin
opain. roetk: imber
M. W. opietk of a
dweleli: opent. ?
Woni: dweli. pownily.
Sokota ob. 20 weni.
Mokiu u Kowiceal.
Wp. T. Pwoc: ofortwe.
Stawisze Heune in

21 IX 1974 u Ktookiska
Pow. Tramohaty. Syer
Augusta oficene weniela
(Puskiego) / Kchij te
Wolent h) 2 wozike
Pw. T. wiony 2 ewarywaly
Wne kolobily. slubny
2 wotky / slubny

Inestat
- 3 - Andrzej Bogucki
- del. do listu
23.08.2004.

Sekretarz Generalny
ZIG "Sokol"
w Polsce
mgr Hanna Rogowska

P R E Z E S
ZIG "Sokol"
w Polsce
dr Andrzej Bogucki

Antoniim 2 domu. Mamet.
Bodiina ganyto Polka. - 4-
Bobie gamed mnt
berlich po pavelkoi
mogi tka Kiodriko klob.
Virefa kvilekigo.
S. Keune urosiv d) 1)
na kej korbva. shi.
Bodie 2 Kamberge
Pheuvili 11) do Kiodriko.
Ojere unnt 23 IX 1914
Epimyt me pomey pod
pod Verdun. / pod
mu 661 / 9 ub / pod
Verdun - 47 Regiment
Kamberg.

Kavarnat - are chovst -
2 5 chovg ymcoy - 2
gimurjita 2 Rombutsoa.
ke pobite M. eunca
w p. m. n. 2 Rombutsoa
obvitat 2 70 WF.
2 kej gimurjium p. o. m. s. v. i.

12
ob 3 lediny "v. k. o. t. a"
Mozetvice obrem P. o. l. o. b. i. c. e. v. o. l. ⁴
Zavoboyar " / w Skamne,
Koryp ukonieny - (S. e. u. -
Pavice - Kamia). Ukonieny -
moye 18 kakh, Spec.
Korab. moryny. Ukonieny -
Pleat 2 kakh 3. B. T. k.
Vielobok w spore
moyeseyu. P. m. d. u. l. y.
- 470 kakh - do 62 P. u. t. k. e.
Plechob v. t. v. i. e. l. k. o. p. o. l. i. t. i. y

o Byegorney - 197 ul.
Wasson, k. i. k. o. v. e. n. e. n. y.
Bytan k. i. k. o. v. e. n. e. n. y.
i. c. e. o. l. e. na obry -
Sievalove. Shi boudo doby
Kolye Zukasi Giephish.
BT 62 P. P. W. G. y. - ofice
siegant unie do bye p. u. k.
Potkan post
w 1937 volun - S. Keune
o Bietym Kayie - 20 k. t.
mohuy 2 o. y. k. o. v. i. m. e. n. y.

Sekretarz Generalny
m. st. Warszawa
ZIG, P. 1000

Dr Andrzej Bogucki
P. 1000, P. 1000
w Polsce

W 1937 roku maje -5-
Yon Zyachy - krewni
elshyly 11 Odob.
Habe Ghealy: Wywiaz -
kontyngent: 04 unia
wybet na 3 unia
kwas ob Karwa i
3 unia e ob woy.
Dla zwojzgat i. unia
do ne kwas dywiazii,
wywiaz, kontyngent:
robotnie. Bytem plachowym
Lubem Cieplinski - stud.
BT kowszsch ob
Ratj pobschowsz ob
Komschoe - Ontoi (E 1939)
Ludcom Cip linsk -
8-ca 1939 kow. 1 por
u 62 11 - pogramk.
Kry: Viltakty Kiltchis, Uld.
2 8-9 kowon pamiat
na: 1939 po 2 unia

Prudlen sp... ob Kayr 13
Wypwist na tublenn
o...
Z. Cieplinski - u kowon
wypwist - wipall
u 17k. 35 - kowon
Ochone AK, kowon
kowlenn. u 1935
Rapt. Okubelny O...
Mowm...
Byt 04 orblenn.
kowlenn WIK, Khij
kol. 170 17k. Tawent
Medicinskie - 04 kowon
ob 413, wywat - wywat
38 oficim 2 Brojoway.
u 1951
kolowelny wywod i unia
po mowon. - E. Cieplinski.
G... Polnir kawoway -
- St. Kewne u 1939
i...
Kry: Polnir
Palat 17 ob
1918 pot Towen p. Kowon
ca 1 unia.
2x p... - jobe
wywiaz...
... - 2 unia.

Sekretarz Generalny
ZIG "Sokol"
w Polsce
mgr Hanna Rogowska

P R E Z E S
ZIG "Sokol"
w Polsce

dr Andrzej Bogucki

Sekretarz Generalny
ZIG "Sokol"
w Polsce

mgr Hanna Rogowska

P R E Z Y D E N T
ZIG "Sokol"
w Polsce

dr Andrzej Bogucki

do Gryzmi. Byłem br. 7-
i ich korespondencja na ok 4-
podwołał mi "Ole" - tam
dosłownie rozbraja ob
wspierając i gołym.
Wist 04 korabaty
pauzami i Borkami
pisanymi. Lustracja
płkie. (Był to film?)
Kilka perłowo. System
"wieloznaczności" i tego
opisane. Zwalniają i
wzrost - kienem
Wzrost opodal, w zółto
to był obłudny. Rozpowsze-
dzo białe (?). Facek
zauważte. 20 VIII 31 -
Sąd oblat na 15 lat.

Współprawa z
"Stanisławem" Giersem
Kobu Giersem, z netem
ent. p. Wpły. Komisarzy
z Tępkami. F. L. i b. u. s. i.
z. i. ego siostry z Półkami;

15
Na ul. Nowej - tam
bore go - stat - "Janina"
Woj. Potębiński. U. K. W.
Słobry system powiem.
Chłopotami go m. i. i. z.
Białym ob. G. W. W.
Wrem? M. K. W. W.
Schultze (i "Cobalt").
Byłem przy wózek wywiadowy?

D-ca przy og. K. W. W.
Był "Franciszek" na K. W.
Głęboki. Wywiad - powiat
p. K. W. W. W. K. W. W.
ob. Słobry. W. K. W. W.
W. K. W. W. W. K. W. W.
W. K. W. W. W. K. W. W.
W. K. W. W. W. K. W. W.
W. K. W. W. W. K. W. W.
W. K. W. W. W. K. W. W.
W. K. W. W. W. K. W. W.

Sekretarz Generalny
ZIG „Sokol”
w Polsce
mgr Hanna Rogowska

PREZES
ZIG „Sokol”
w Polsce

dr Andrzej Bogucki

Sekretarz Generalny
ZIG „Sokoł”
w Polsce

[Signature]
mgr Hanna Rogowska

P R E Z E S
ZIG „Sokoł”
w Polsce
[Signature]
dr Andrzej Białucki

Sekretarz Generalny,
ZIG "Sokol"
w Polsce
[Signature]
mgr Hanna Rogowska

ZIG "Sokol"
w Polsce
[Signature]
dr Andrzej Bogucki

Nota - 10-

Rokcja 121

posyłam orobicze

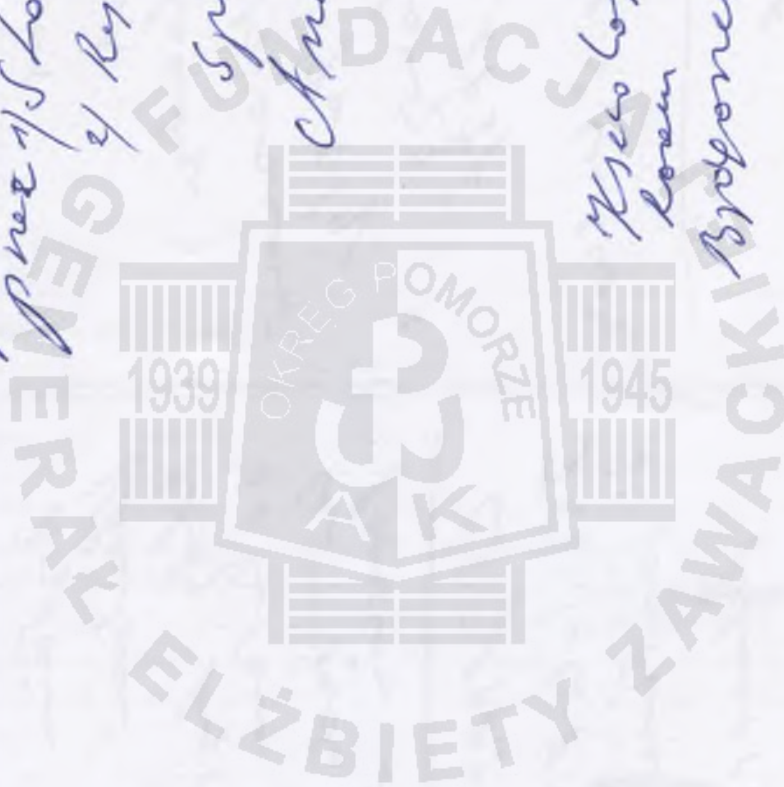
Przełostowa Helena
z Rynda Kozubskiego

Spyś

Andrzej Roguski

Wielopięć ulicy Polowa.
Lecm Kart 10.

Bydżon, 31 IV 2003

P R E Z E S
ZIG "Stokół"
w Polsce

dr Andrzej Roguski

Sekretarz Generalny
ZIG "Stokół"
w Polsce

mgr Hanna Roguska

1/2. Dokumenty dotyczące rełatora: Henryk Stanisław.

1. Zawiadzenie st. Henryk o działalności konsp. Czesława Boguckiego, Bogdana Mastowskiego, Tomisława Kędzierzkiego przesłane przez st. Boguckiego, sev. do listu z 7.04.2004r. (cz. IV) k. 1 s. 1
2. "Oświadczenie świadka" Henryk Stanisława z 18.02.1993 o działalności konspiracyjnej Jana Kazimierczaka, kserokop. oryg. k. 1 s. 2-3

FUNDACJA Żołnierzy Pomorskiego Okręgu ARMII KRAJOWEJ im. płk. Jana Pałubickiego

85-009 BYDGOSZCZ + ULICA DWORCOWA 23 + POLSKA
TEL. 21-15-30, 21-21-19 + TLX 563210 AKFUN PL + FAX 48 52/32970

Bydgoszcz, 22.07.1994 r.

FUNDACJA
Żołnierzy Pomorskiego Okręgu
Armii Krajowej
im. Płk. Jana Pałubickiego
85-009 Bydgoszcz, ul. Dworcowa 23

ZASWIADCZENIE

Zaświadczam, że pod moimi rozkazami koledzy Czesław Bogucki ps. "Sokolik", Bogdan Masłowski ps. "Bolek" i Tomisław Kędziński ps. "Tomi" na moje rozkazy i polecenia, które otrzymywałem z KOMENDY Głównej Armii Krajowej zdobywali próbki dynamitu o wzmocnionej sile wybuchu 42 %, który to był wytwarzany w Zakładach Dynamitu w Łęgnowie. Operację tą wykonywali w/w koledzy przy dramatycznych przejściach i niebezpieczeństwach. Próbki zostały wywiezione z Łęgnowa i zostały dostarczone przez Tczew do Warszawy. Za to zadanie otrzymałem gorące słowa uznania i słowa podziękowania. Tym moim ludziom należą się wielkie słowa uznania za ich patriotyzm i oddanie dla Niepodległości Polski.

Prezes Zarządu

Ryszard Leszek Kędziński
Ryszard Leszek Kędziński

Wiceprezes Rady Fundatorów

Stanisław Henne
Stanisław Henne

GIMNAZJUM NR 3
ul. Gawędy 5, 85-792 Bydgoszcz
Za zgodność kopii z oryginałem
Bydgoszcz dnia 08.04.2004

SEKRETARZ SZKOŁY

Podpis pieczęć imienna

Teresa Kotzbałch-Wrobel
Teresa Kotzbałch-Wrobel

Henne Stanisław ps. H-3 Henryk

Bydgoszcz dnia 18.02. 1993r.

85-158 Bydgoszcz

ul. Dąbrowskiego 31/4

imię, nazwisko, pseudonim i adres
składającego oświadczenie
(dla mężatek nazwisko panięskie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja uczestnik (czka) - (wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. - od - do)
Od 3.03.40r. jako żołnierz ZWZ w garnizonie bydgoskim do lutego 42r. po tym
zostałem przydzielony do wywiadu Okr. Pomorskiego przy Szefie Sztabu. Od
września 43r. zostałem przeniesiony do wyłącznej dyspoz. Komendanta Okręgu
Pomorskiego płk. Pałubickiego ps. Janusz i pełniłem funkcje oficera do spec.
świadomy odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przez mnie faktów, legitymujący (a) się
zadan do dn. 19.01.45r

dowodem osobistym (innym dokumentem), seria i numer RH. 5794047.

wystawionym dnia przez KMMO. Bydgoszcz dnia 25.05.1966r.

oświadczam, że Ob. . . . . . Kaźmierczak Jan. . . . . . syn (córka) Michała

urodz. dnia . . . . . 31.03.1915r. . . . . w Wągrowiec-poznanskie

jest mi znany (a) osobiście jako uczestnik (czka) - wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę
obozu, więzienia itp. oraz okoliczności, z jakimi świadek zetknął się z otrzymującym (cą) oświadczenie

i czasokres (od - do) Kaźmierczaka Jana ps. Michał znałem go z czasów przedwojennych
ponieważ mieszkaliśmy w tej samej dzielnicy i często spotykaliśmy się
na różnych imprezach. W czasie okupacji już mieszkaliśmy daleko od siebie
Spotkałem go dopiero w listopadzie 1943r. należał on do AK garnizonu bydgoskiego-
wywiad gospodarczy, gdzie ja już należałem od marca 1940r. został przydzielony
do grupy tegoż wywiadu w wytwórni prochu i amunicji DAG Dynamit 11 w Łęgnowie k.
Bydgoszcz. Na początku listopada 43r. doniósł on do garnizonu swemu dowódcy, że
na wydziale NGE /nitrogliceryna/ gdzie on pracuje Niemcy przygotowują nową
produkcję materiałów wybuchowych. Wobec tego otrzymałem od swego szefa płk.
Pałubickiego ps. Janusz sprawdzenie tych wiadomości i zajęć się tą sprawą.
Ponieważ Kaźmierczak ps. Michał był już mocno zaangażowany w wywiadzie
gospodarczym i małym sabotażem poprosiłem go aby oderwał się chwilowo od
tej pracy a więcej angażował się w dostarczeniu mi wszystkich danych o
produkcji nowych materiałów wybuchowych, które już po tygodniu otrzymałem.

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonimy (y) . . . . . Michał . . . . .

stopień wojskowy bez stopnia . . . . . pełnił funkcję żołnierz wywiadu gospodarczego
oraz brał udział w następującej działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich (wymienić jej rodzaje,

miejsowości, czasookresy itp.) Kolega Kaźmierczak Jan ps. Michał należał do garnizonu
bydgoskiego AK-wywiad gospodarczy i oddelegowany do wytwórni prochu i amunicji
DAG DYNAMIT 11 w Łęgnowie k. Bydgoszcz ponieważ tam już pracował. Do jego
podstawowych obowiązków należało wykonywanie szkiców poszczególnych urządzeń
produkcyjnych, robienie notatek i rozpoznawanie o ilości i rodzaju przywożonych
surowców oraz ich wysyłek dokąd są przekazywane oraz wykonywanie małego
sabotażu. Meldunki jego odbierałem wspólnie z kol. Stachowiakiem ps. Jan na
zmiane ze względu na bezpieczeństwo. Na początku grudnia 1943r. przy jego
mocnym zaangażowaniu otrzymałem już dokładne dane o nowej produkcji
materiałów wybuchowych. Oprócz tego przy każdej okazji jaka się nadarzyła
wypuszczaliśmy ropę z beczek jak i ją zanieczyszczaliśmy wsypując piasek do
beczek aby następowały częściej awarie lokomotyw napędzane ropą, wsypywał też
piasek do łożysk osi wagonowych, które zacięrały się co spowodowało wyeliminowanie
nie wagonów i lokomotyw na kilka dni z eksploatacji. Trudnił się też dożywnię
niem więźniarek żydówek z obozu z Oświęcimia które pracowały na tym oddziale.
Ta praca konspiracyjna jego trwała aż do 19 stycznia 1945r.

Wyżej wymieniony był represjonowany (a): wymienić jej rodzaje, miejscowości, czasookres, organy represjonujące (nazwę), z jakich powodów itp. Po wojnie nie ujawnił się wstąpił do PSL Mikołajczyka i działał tam aktywnie od 1945r. a w szczególności przy organizowaniu referendum jako mąż zaufania w komisji nr.4. Po referendum został natychmiast zwolniony z pracy - przez 3 mies. ukrywał się. Aby uniknąć dalszych represji ujawnił swoją działalność w organizacji konspiracyjnej AK w kwietniu 1947r. przed komisją Woj. Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Bydgoszczy

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji członkowskiej, datę jej wydania, przez kogo ~~Swiatowy~~ Swiatowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej nr. 205. wydana legitymacja dnia 5.03.1991r. przez Zarząd Okręgu Bydgoszcz

Czy świadek posiada uprawnienia kombatanckie; podać kiedy i przez kogo przyznane, nr legitymacji, (zaświadczenia), datę wydania ..... posiadam.

Zaświadczenie Kombatanta Nr. 0054750. wydane dnia 30.06.1984r. przez Związek Bojowników o Wolność i Demokrację Zarząd Wojewódzki w Bydgoszczy

Światowy Związek
Żołnierzy Armii Krajowej
OKRĘG BYDGOSZCZ
POMORSKIE
Kolo Środowiskowe
w Bydgoszczy

Potwierdza się działalność
kombatancką świadka St. Henne
w okresie III. 1940r. do I. 1945r.
w Garnizonie AK Bydgoszcz
i (od IX. 43) oficer do zleceń
specj. Komendy Okręgu AK Pomorze

Prezes Kole
Franciszek Matyszek

własnoręczny podpis

Światowy Związek
Żołnierzy Armii Krajowej
OKRĘG BYDGOSZCZ
POMORSKIE
Kolo Środowiskowe
KOMISJA WERYFIKACYJNA

potwierdzam wiarygodność podpisu
świadka

pieczęć organizacji kombatanckiej,
imię i nazwisko, funkcja

miejscowość, data

II. Materiały uzupełniające releye: Henne
Staniśław:

1. Mr. Zbilkowska, biogram Staniśława
Henne, mpis onyf. k. 2 s. 1-2
2. St. Henne, Szkolenie organizowane przez
Ekspozyturę nr 3 Sztabu Głównego WP
w 1939 r. na terenie Pomorza... [w:]
Organizacje paramilitarne i polowe
na Pomorzu w przededniu II woj.
światowej, Wyd. FAJPAK, Toruń 1996,
ksierdop. k. 2 s. 3-4
3. A. Bogucki, biogram Staniśława
Henne wraz z ksierdop. neurologii,
ksierdop. mhp. k. 2 s. 5-7
4. Biogram Staniśława Henne autorstwa
Andrzeja Boguckiego - projekt biogramu
do książki pt. "ZTG 'Sokoł' w Polsce
w latach 2002-2004 pod red. A. Boguckiego,
zestawienie do listu z 7.04.2004 r., ksierdop. k. 2 s. 8-11
5. Skerska E., Henne Staniśław, [w:] "S.B.K.P. 1939-1945"
pod red. Elżbiety Skerskiej, Toruń 2004, cz. 6, s. 69-71!

k. 3 s. 12-14

Henne Stanisław ps. "Henryk", H 3 (1914...) ~~por.~~, oficer do zadań spec., kmdta Okręgu. AK Pomorze.

Urodzony

Dr. 21 IX 1914 r. w Kłodzisku pow. Szamotuły; syn Augustyna i

Antoniny z d. Mamet. Zawodowy wojskowy - od 1930 r w Szkole Małoletnich we Lwowie. Od października 1933 r. do 1939 r. służył w 62 pp w Bydgoszczy, w latach 1935-1937 był instruktorem w Szkole ~~Pchor.~~ *Podchor.* w Bydgoszczy. W latach 1937-1939 uczestniczył w kursie wywiadowczo - dywersyjnym, organizowanym przez MON w Krakowie i w Warszawie. W latach 1938-1939 jako instruktor w Szkole ~~Pchor.~~ *Podchor.* otrzymał przydział do Oddz. II Sztabu Generalnego - Ekspozytura nr III w Bydgoszczy. Przygotowywał podchorążych i ofic. rez. do pracy konspiracyjnej.

We wrześniu 1939 r otrzymał przydział do Sztabu Armii "Pomorze" (Informacja). 17.IX.1939 r. pod Iłowem dostał się do niewoli; został przewieziony do Pabianic. Po miesięcznym pobycie w fabryce włókienniczej, w grupie 150 osób został przewieziony do obozu przejściowego w Wormitt (Prusy Wschodnie). *Dr.* 18.XII. 1939 r. uciekł z niewoli i dotarł do Ciechanowa, gdzie od kpt. Jana (NN), który zaprzysiął go do służby konspiracyjnej, otrzymał dokumenty na nazwisko Henryk Henowski, umożliwiające mu podróż na Pomorze. Powrócił do Bydgoszczy, gdzie ukrywał się do marca 1940 r. W Bydgoszczy nawiązał z nim kontakt tenże kpt Jan, który zlecił mu zadania wywiadowcze dotyczące zakładów zbrojeniowych w Łęgnowie oraz szpitali wojskowych. W lipcu 1940 r. S.Hennem nawiązał kontakt Józef Gruss ps. "Stanisław", szef wywiadu KO. Otrzymał zadanie koordynacji działań i dostarczanie mat. wywiadowczych do KG ZWZ. W sierpniu 1940 r. uzyskał kontakt z Józefem Chylińskim, szefem sztabu KO AK Pom., oraz z wachm. żandarmerii Józefem Figurskim, szefem wywiadu Garn. AK Bydgoszcz

oraz ze st. sierż Augustyniakiem. Od 1941 r. teren działania S. Hennego wykraczał poza Bydgoszcz i obejmował cały Okręg Pom. Nawiązał również współpracę z Leszkiem Białym, szefem łączności KO. W latach 1942-1944 stanowił obstawę członków KO, wyjeżdżających na inspekcje do Włocławka, Grudziądza, Brodnicy i Inowrocławia. Na polecenie Jana Pałubickiego ps. "Janusz" kmdta Okręgu, pod koniec 1943 r. nawiązał kontakt z Augustynem Tragerem ps. "Sęk," kierującym org. "Miecz i Pług", w sprawie informacji o produkcji broni V2 w Peenemunde. W grudniu 1944 r. i styczniu 1945 z własnej inicjatywy podjął się akcji uratowania przed wysadzeniem przez wojska niemieckie, wodociągów, dworca kolejowego, mostów kolej., elektrowni, budynków admin. kolei i mostu na ul. Królowej Jadwigi.

Aresztowany przez UB i NKWD 17.II.1945 r., oskarżony o przynależność do AK, został skazany na 10 lat więzienia. Karę odbywał, w więzieniu we Wronkach do 18.X.1950 r. Do 1956 r. zobowiązany był do systematycznego meldowania się na UB. Pracował w różnych przedsiębiorstwach w Bydgoszczy. Od 1983 r. na emeryturze.

AP AK, T.: Henne S., Schulz A.; dok. Insp. Bydgoszcz; AK na Pomorzu; Walka podziemna...

HM

Urszula Zbikowska

Stanisław Henne ps. „Henryk”, „H 3” (Bydgoszcz)

Szkolenia organizowane przez Ekspozyturę nr 3 Sztabu Głównego Wojska Polskiego w 1939 r. na terenie Pomorza w zakresie wywiadu, sabotażu i dywersji pozafrontowej

Byłem pracownikiem Ekspozytury nr 3 Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego w Bydgoszczy od połowy 1938 r. w charakterze pracownika oddelegowanego z 62 Wielkopolskiego Pułku Piechoty im. Dzieci Bydgoskich w Bydgoszczy.

W 1939 r. wobec działalności Niemców, tworzących „korytarz” przez terytorium Pomorza, Oddział II przystąpił do przygotowań na wypadek ewentualnego zdobycia pewnych terenów Polski przez armię niemiecką.

Przeprowadzono następujące akcje:

1) Zorganizowano kursy specjalistyczne w zakresie wywiadu, sabotażu i dywersji. Szkolenie przeprowadzali pracownicy Oddziału II w Bydgoszczy oraz przedstawiciele Oddziału II Sztabu Głównego z Warszawy. Przeprowadzano je grupach 5–8-osobowych. Organizowane od marca 1939 r. rotacyjne kursy trwały około 2 tygodnie każdy. Szkoleniem objęci byli oficerowie i podchorążowie rezerwy, uprzednio sprawdzani pod względem moralnym, patriotycznym i znajomości języka niemieckiego. Program szkolenia obejmował sprawy organizowania konspiracji, skrzynek kontaktowych, wywiadu, dywersji, sabotażu i oceny kandydatów przewidzianych do włączenia do pracy konspiracyjnej. Według mojej pamięci były następujące miejsca szkolenia:

- leśnictwo Kadzionka za Koronowem,
- leśnictwo Emilianowo k. Bydgoszczy,
- nadleśnictwo Runowo k. Sępólna,
- szkoła w Myłofie,
- szkoła w Żninie,
- muzeum w Chojnicach,
- salka parafialna w Mogilnie,
- komisariat policji w Inowrocławiu (prawdopodobnie przy ul. Kasprowicza),

- zakład poprawczy w Szubinie,
- restauracja „Grabina” w Koronowie.

Szkoleniem objęci byli również kolejarze zatrudnieni w Biurze Rozrachunkowym w Bydgoszczy, którzy byli przeznaczeni na kurierów. Zalecono, by uczestnicy kursów byli w roboczych ubraniach (np. kombinezonach), aby nie wyróżniać się spośród miejscowej ludności. Mieszkający w sąsiedztwie szkolenia winni przyjechać własnym środkiem lokomocji, np. rowerem, motorowerem.

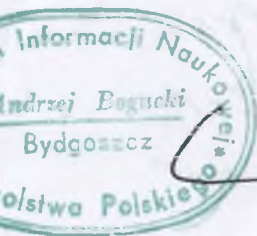
2) Przeszkoleniem objęci byli wybrani, szczególnie młodzi, oficerowie zawodowi do pracy w przyszłej konspiracji. W przypadku wzięcia do niewoli zalecano jak najszybszą ucieczkę, ukrywanie się w szpitalach itp.

3) Pracownicy Oddziału II w Bydgoszczy współpracowali z kolejarzami przy zdobywaniu poczty wojskowej niemieckiej w pociągach na terenie Chojnice–Prusy Wschodnie. Była to poczta przeznaczona dla dowództwa wojsk niemieckich w Prusach Wschodnich. Wspomniani pracownicy posiadali znakomite umiejętności rozplombowywania worków pocztowych w jadącym pociągu, a po sfotografowaniu interesujących dokumentów, ponownego zaplombowania.

4) Na terenie Dowództwa Okręgu Pomorskiego VIII wyznaczano oficerów do szkolenia PW, a z 62 pułku piechoty im. Dzieci Bydgoskich został wyznaczony kapitan Władysław Lindner z Bydgoszczy. W miastach powiatowych wyznaczano podoficerów jako dowódców placówek już w 1938 r., których zadaniem było przeszkolenie ludności cywilnej na wypadek wojny (używanie masek przeciwgazowych, wyznaczanie w budynkach wielorodzinnych piwnic na schrony przeciwlotnicze). Wyznaczano komendantów schronów i służby patrolowej wśród ludności cywilnej.

W ramach PW przeprowadzało się szkolenie do 3 stopnia młodzieży męskiej i żeńskiej ze szkół zawodowych i liceów, organizując drużyny — do udzielania pomocy rannym, obsługi szpitali wyznaczano dziewczęta, do noszenia rannych, warty obiektów — drużyny męskie.

Dł Stanisław Henne nie żyje

(1914 - 2002)

Wzrost dnia 30.09
L.dz. 3624 Pom 100
D.O.

Dł Stanisław Henne, ur.
21 IX 1914 r. w Kłodzku pow.
Tramtuły. Do TG „Sokół” I
w Bydgoszczy wstąpił w 1934 r.
W 1937 r. mjr. Jan Zychoni uznał
go na 3 miesięcy kasa dywersji,
wywiadu i kontroli wojska, sobotnia
do Kielowa. Zawodowy wojskowy –
plutonowy. W 1939 w imprezie
wstąpił Armii Pomorskiej. Uczestniczył
w kompanii przeszkolenia. Złoty
252-ATK (jedna z wojnych dowodów
w Bydgoszczy. W latach 1939-1949
w konspiracji sokolskiej powiatowej.
W 1989 był w grupie sokolów, którzy
uwolili demobilizację TG „Sokół” I
w Bydgoszczy. Sokół obywateli.
Obserwacji spis relacji w sprawie
Krzysztof Sokolowski (4 kopie). Relacja
nr 121 z dn. 22 VII 1994. Zmarł
10 IX 2002. Został pochowany na
cmentarzu NSP w Ludwikowie.
Pogrzeb 13 IX 2002. Uchwał
Kompanii Reprezentacyjnej Wojska
Polskiego, 3 punkty standardowe:
TG „Sokół” I, 252-ATK, WP.

Pochówki dokonani dnia
 19. Mielcerek, ks. Paszkowski
 wójt odlegany list od
 Biskupa Piszcza. Prezydent
 podziwiał SZZAK on
 keli u wójtku Komendantów,
 Represjonowanych Górników
 Sokółka reprezentacji
 dr dr Joachim Kiere, Adam
 Wolff, Franciszek Ciesielski,
 Tadeusz Maciejewski, Beckow.

PREZES
 ZTG Sokółka
 w Pol...
 dr Andrzej Bogucki

W dniu 10 września 2002 roku Najjaśniejszy Pan
 powołał na Wieczną Wartę naszego Kolegę śp.
Kpt. WP w st. spocz.

STANISŁAWA HENNEGO

lat 88

Żołnierza 62 pp. Wlkp. w Bydgoszczy, Oficera do zadań
 specjalnych przy Komendzie Pomorskiego Okręgu Armii
 Krajowej. Wzięcia politycznego Okresu Stalinowskiego -
 Wronki. Odznaczony: Kawalerskim Orderem Odrodzenia
 Polski, Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Krzyżem
 Armii Krajowej, Krzyżem Partyzanckim, Medalem „Za udział
 w Wojnie Obronnej 1939 r.”, Medalem „Zwycięstwa
 i Wolności 1945 r.” i wieloma innymi. Współzałożyciel
 Fundacji Żołnierzy Pomorskiego Okręgu Armii Krajowej im.
 Płka Jana Pałubickiego w Bydgoszczy.
Wielki Patriotą - Cześć Jego pamięci!
 Fundacja Żołnierzy Pomorskiego Okręgu Armii Krajowej
 im. Płka Jana Pałubickiego

Pogrzeb w piątek, godzina 11.45 - cmentarz na Ludwikowie
 w Bydgoszczy.

2002 IX 14

dr Andrzej Bogucki
 Prezes Związku Towarzystw Gimnastycznych
 „Sokół”
 ul. Klimka Bachledy 2/20 85-792 Bydgoszcz
 2.10. 2002

EX 13, 13 IX 2002

7

*„Spieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą,
Żeby widzieć naprawdę zamykają oczy,
Kochamy wciąż za mało i stale za późno”*

(ks. J. Twardowski)

Z sercem pełnym bólu zawiadamiamy,
że dnia 10.09.2002r. zasnął w Bogu mój kochany mąż,
nasz ojciec, dziadek, brat, szwagier i wujek

śp.

Stanisław Henne

lat 88

Msza św. żałobna odprawiona zostanie dnia 13.09.2002r.
o godz. 7.00 w kościele Matki Boskiej
Nieustającej Pomocy - Ugory.
Pogrzeb odbędzie się tego samego dnia o godz. 12.45
na cmentarzu NSPJ przy ul. Ludwikowo.

W smutku pogrążona rodzina

Z żalem przyjąłem informację o śmierci

29014

Stanisława Henne

Żołnierza Września 1939 roku, członka Koła Pomorskiego Światowego
Związku AK, gorącego patrioty i bydgoskiego działacza społecznego.

**Rodzinie i najbliższym Zmarłego
oraz członkom bydgoskiego środowiska kombatanckiego**

składam wyrazy serdecznego współczucia

Prezydent Bydgoszczy
Roman Jasiakiewicz

*„Spieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą,
Żeby widzieć naprawdę, zamykają oczy,
Kochamy wciąż za mało i stale za późno...”*

(ks. J. Twardowski)

Z sercem pełnym bólu zawiadamiamy,
że dnia 10.09.2002r. zasnął w Bogu
mój kochany mąż, nasz ojciec, dziadek i wujek

śp.

Stanisław Henne

lat 88

Msza św. żałobna odprawiona zostanie dnia 13.09.2002r.
o godz. 7.00 w kościele MBNP przy ul. Ugory.
Pogrzeb odbędzie się tego samego dnia o godz. 12.45
na cmentarzu NSPJ przy ul. Ludwikowo.

W smutku pogrążona rodzina

Sokolot

*Spieszmy się kochać ludzi,
tak szybko odchodzą,
żeby widzieć naprawdę zamykają oczy.
Kochamy wciąż mało i stale za późno...*
(ks. J. Twardowski)

Z sercem pełnym bólu zawiadamiamy, że dnia 10 września
2002 r. zasnął w Bogu mój kochany mąż, nasz ojciec, dziadek
i wujek śp.

STANISŁAW HENNE

lat 88

Msza św. żałobna odprawiona zostanie dnia 13.09.2002 r.
o godz. 7.00 w kościele MBNP przy ul. Ugory. Pogrzeb odbędzie
się tego samego dnia o godz. 12.45 na cmentarzu NSPJ przy
ul. Ludwikowo.

W smutku pogrążona

9/1, 12 IX 2002

RODZINA

EX 13, 12 IX 2002

Dh Stanisław Henne

(1914-2002)

żołnierz AK

Dh Stanisław Henne, ur. 21 września 1914 r. w Kłodzku pow. Szamotuły. Do TG „Sokół” i w Bydgoszczy wstąpił w 1934 r. Był zawodowym wojskowym w stopniu plutonowego. W 1937 r. mjr Jan Łychowi wyjechał na 3 miesięczny kurs dywersji, wyjechał i sobotnie do Krakowa. W 1938 r. był w informacji sztabu „Armii Pomorskiej” Żołnierz 62 p.p. w kłp. w Bydgoszczy. Żołnierz 252- AK, jeden z najmniejszych dowódców w Bydgoszczy. W latach 1938-1988 w konspiracji „Jedynka” Polskiego. W 1988 r. był w Komitecie organizacyjnym TG „Sokół” i Macier w Bydgoszczy. Po wojnie skazany; więziony przez ALB. Po wojnie był w wywiadzie „WIN”. Przeszedł

przez UB. Otrzymał wynagrodzenie -
 10 lat, z przeproszeniem. Wierzył
 we Wronkach. Odszedł 5 lat. W
 1950r. objął go amnestia. Pracował
 w zaopatrzeniu Państwowego Przedsiębiorstwa
 Robot Kolejowych, Pracował też w
 energetyce, Okręgu PTTK. 12 lat
 pracował, jako kierownik magazynu
 w „Eltre”, potem przeszedł w
 1985r. przeniósł na emeryturę.
 Działalność w OZLA. Członek Stowarzyszenia
~~Stowarzyszenia~~ Związku Związku AK. Fundator
 Związku Fundacji Związku Powiatowego
 Okręgu AK im. PTK. Yana Patubickiego
 w Bydgoszczy. Przez wiele lat należał
 do stowarzyszenia Klubu Seniorów Sportu,
 którego prezjsem był Czesław Kocuba.
 Odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim
 OOP, Srebrnym Krzyżem Zasługi z
 Wstęgami, Krzyżem AK, Krzyżem
 Partyzanckim, Medalem „Za udział
 w Wojnie Obronnej 1939r.” i
 wieloma innymi.

Przez całą karierę był obłożony
sokiem. Zmarł 10 IX 2002 r. Został
pochowany na cmentarzu NSPZ
na Ludwikowie. Pogrzeb odbył się
13 IX 2002 r., ~~na~~ kłóczy w miejscu
wielu mieszkańców miasta,
kompania reprezentacyjna Wojska
Polskiego, 3 porty sztandarowe.

TG „Sokół” T, ~~ZUZ-ARK~~ SZZARK, WP.
Pochówek dokonat in. Mielcarek i
in. Mąskólski.

Opw. na polskie Relacje nr 121,
z dn. 22 VII 1994 r. [w:] Książka Relacji,
opowiada o wspomnieniach drugiej TG „Sokół”, 153 r.
w zbiorach autorstwa Fundacji Archiwum
Pomorskie AK o Temacie przygotowane
obrazowy materiał biogram do Stowiska
Kam Biograficznego Konspiracji
Pomorskiej. Nekrologi: Express Bydgoski,
z dn. 12 IX, 13 IX ~~2002~~ i Gazeta Pomorskiej
z dn. 12 IX 2002 r.

Rękopis o biopławni,
 który będzie opublikowany
 w kwiecie "ZTG Sokół" w
 Polsce w latach 2002-2004,
 pod red. Andrzeja Boguchwego.

Henne Stanisław, przybr. nazw. Henryk Henrykowski, ps. „Henryk”, „H-3”, „Sep” (1914–2002), koordynator wywiadu KG ZWZ–AK na Pomorzu.

Urodzony 21 IX 1914 w Kłodzisku pow. Szamotuły, syn oficera armii pruskiej Augusta i Antoniny z d. Mamet. Aby poślubić Antoninę Mamet, A. Henne przeszedł na katolicyzm i zwolnił się z wojska. Do Kłodziska rodzice Stanisława przenieśli się z Hamburga; ojciec poległ pod Verdun. S.H. urodził się w resztówce, stanowiącej własność jego babci po parcelacji majątku hr. Józefa Kwileckiego. Nie ukończył kl. V w Szamotułach, ponieważ został wydalony ze szkoły za pobicie Niemca. W gimnazjum działał w PW, WF i harcerstwie, osiągał doskonałe wyniki w wieloboju. W 1930 z gimnazjum poszedł do trzyletniej Szkoły Małoletnich Podoficerów Zawodowych we Lwowie, którą ukończył ze specjalnością karabinów maszynowych. Od października 1933 do 1939 przydzielony do 62 Pułku Piechoty Wielkopolskiej przy ul. Warszawskiej w Bydgoszczy (im. Dzieci Bydgoszczy), działał w harcerstwie. W 1937 w PBK zdał maturę z wyróżnieniem. W maju tr. mjr Jan Żychoń, szef Ekspozytury nr 3 w Bydgoszczy, skierował plut. S.H. na kurs w zakresie dywersji, sabotażu, wywiadu i kontrwywiadu do Krakowa (3 miesiące) i Warszawy (3 miesiące). Pracownik Ekspozytury nr 3 II Oddz. Sztabu Głównego WP, od połowy 1938 oddelegowany do 62 pp, podlegał służbowo mjr. J. Żychoniowi, choć bezpośrednim jego zwierzchnikiem był kpt. Kamiński. Włączony do przygotowywania struktur konspiracyjnych na wypadek zajęcia Pomorza przez Niemców, przystą-

Skerska E., Henne Stanisław, [w:] „S.B.K.P. 1989-1945”,
pod red. Elżbiety Skerskiej, Toruń 2004, a. c., s. 69-71.

pił do budowy siatki wywiadowczej w Bydgoszczy. W 1938 wykonał różne zadania kontrwywiadowcze. Na przełomie 1938 i 1939 instruktor w Szkole Podchorążych w Bydgoszczy. W maju 1939 był w Solcu Kujawskim, a w lipcu 1939 odkomenderowano go do zadań kontrwywiadowczych w SRI w Gdyni. Od 1934 aktywny działacz Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”.

Żołnierz zawodowy, 29 VIII 1939 został zmobilizowany do służby informacyjnej w sztabie Armii „Pomorze”. Dnia 17 IX 1939 dostał się do niewoli pod Iłowem. Po jednomiesięcznym pobycie w fabryce włókienniczej w Pabianicach, w wyniku przeprowadzonej selekcji został przeniesiony, w grupie 150 osób, do obozu przejściowego pod Ciechanowem. Zbiegł 8 XII 1939. Dotarł na punkt kontaktowy w Ciechanowie (znany sprzed wojny), gdzie skontaktował się z nim kpt. „Jan” (NN). Otrzymał dowód na nazwisko Henryk Henrykowski, odzież, perukę i dokumenty podróży na Pomorze. Do Bydgoszczy przybył przed Bożym Narodzeniem 1939. Ukrywał się przy ul. Memelstrasse (obecnie Mazowiecka). Skontaktował się z nim chor. Franciszek Czerniak. Otrzymał zadanie prowadzenia wywiadu w zakładach niemieckiego przemysłu zbrojeniowego i szpitalach wojskowych. W marcu 1940 kpt. „Jan” zlecił mu koordynację wywiadu wojskowego ZWZ-AK na Pomorzu, którą wykonywał przez całą okupację. Współpracował ze Stanisławem Nowickim ps. „Mestwin” krypt. „III/3/B”, z Wydz. Bezpieczeństwa Publicznego Okręgowej Delegatury Rządu RP na Kraj. W lipcu 1940 nawiązał kontakt z kpt. Józefem Grussem ps. „Stanisław”, szefem Wydz. II KO Pomorze, a w sierpniu 1940 przy ul. św. Trójcy z szefem Sztabu KO mjr. Józefem Chylińskim. Współpracował też z wachm. żandarmerii Józefem Figurskim, szefem wywiadu Garn. AK Bydgoszcz, st. sierż. Augustyniakiem i „Franciszkiem” (NN), dowódcą grup dywersyjnych na kolei. Do grupy S.H. penetrującej Łęgnowo należał Bogdan Masłowski (zatrudniony tam jako hydraulik), Czesław Bogucki ps. „Sokolik”. Materiały wywiadowcze „Sokolik” umieszczał w rurce pod wagonami i przewoził do Tczewa. Stamtąd były przetrzucane do Anglii. Kontaktował się z Franciszkiem Bendigiem ps. „Ksawery”, organizującym od 1940 sieć wywiadu w Okręgu Pomorskim ZWZ-AK, z Leszkiem Białym ps. „Jakub” z komórki dywersji na terenie fabryki amunicji w Łęgnowie (DAG), od 1944 kierującego łącznością w KO AK Pomorze. W latach 1941–1944 stanowił obstawę członków KG ZWZ-AK m.in. podczas inspekcji we Włocławku, Grudziądzu, Brodnicy, Inowrocławiu, Gdyni. Przypuszczalnie funkcję oficera do zadań specjalnych ppłk. Jana Pałubickiego pełnił po aresztowaniu Witolda Wojciechowskiego. Za wiedzą ppłk. J. Pałubickiego dysponował niezależną łącznością z Oddz. II KG AK. W latach 1943–1945 miejscem łączności S.H. była kwatera u Ksawery i Tomasza Kędzierskich przy ul. Nowej 24 w Bydgoszczy. Łączność z Warszawą utrzymywał przez „Jana” (NN) i „Małgosię” (NN). Przekazywanie meldunków wywiadowczych odbywało się raz lub dwa razy w miesiącu w punktach kontaktowych w Bydgoszczy u pp. Sontowskich przy ul. Zygmunta Augusta i przy ul. Mazowieckiej 1. Podpisywał je ps. „H-3”, „Sęp”. Miał także powiązania z siatką wywiadu dalekosiężnego Jana Banacha na Wybrzeżu. Pod koniec 1943, na polecenie ppłk. J. Pałubickiego, nawiązał kontakt

4

z Augustynem Trägerem ps. „Sęk” delegatem Zarządu Głównego Zjednoczonych Organizacji Ruchu „MiP” w sprawie wywiadu na temat produkcji broni V w Peenemünde (znał siostrę „Sęka”). W tej sprawie spotykał się też z Ferdynandem Słomińskim ps. „Zajac” z „MiP”. W grudniu 1944 i styczniu 1945 zapobiegł wysadzeniu przez okupanta dworca kolejowego wraz z ekspedycją i mostami kolejowymi oraz elektrowni i mostu przy ul. Królowej Jadwigi w Bydgoszczy.

Po zakończeniu działań wojennych się nie ujawnił. Podjął pracę jako oficer śledczy w MO w Bydgoszczy. Został aresztowany przez UBP i NKWD 17 II 1945 na ul. Dworcowej w Bydgoszczy, po powrocie z odprawy u gen. Leopolda Okulickiego w Krakowie. Przeszedł intensywne śledztwo na Wałach Jagiellońskich w Bydgoszczy. Sądzony początkowo za współudział w odbiciu aresztowanych żołnierzy AK, podczas którego śmierć poniosło trzech funkcjonariuszy MO, potem także za przynależność do „WiN”. Oskarżony w procesie członków „WiN” (z Maksymilianem Jakubowskim ps. „Jur”) 6 IX 1946, został skazany na 10 lat więzienia. Wyrok odbywał w ciężkim więzieniu we Wronkach do 18 X 1950, kiedy to został zwolniony w drodze amnestii. Utracił zdrowie. Do 1956 był zobowiązany meldować się systematycznie w UBP. Do czasu przejścia na emeryturę w 1985 pracował w kilku przedsiębiorstwach na terenie Bydgoszczy, m.in. w „Ełtrze”. Był działaczem sportowym i społecznym. W Zakładach Energetycznych założył Koło Wojskowe, a w 1989 był współzałożycielem Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Bydgoszczy, także Fundacji Żołnierzy Pomorskiego Okręgu AK w Bydgoszczy im. Jana Pałubickiego. Należał do ZBoWiD, a po 1983 do Świątowego Związku Żołnierzy AK w Bydgoszczy. Zmarł 10 IX 2002 w Bydgoszczy.

Odnaczony: Krzyżem Walecznych, Medalem Wojny Obronnej, Brązowym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Medalem Zwycięstwa i Wolności, Krzyżem Armii Krajowej, Medalem Wojska Polskiego (czterokrotnie), Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

W 1953 zawarł związek małżeński z Haliną Syks. Miał troje dzieci: syna Marka, córki Hannę i Ewę.

AGKŚZpNP-IPN, sygn. IPN BY 141/135-173 s. 38; APAK, T.: Bogucki Cz., Henne S., Kędzierski T., Schulz A., Suszek A., Żbikowska U.; Księga relacji, wywiadów i wspomnień działaczy Towarzystw Gimnastycznych „Sokół” zał. 1987 r., relacja nr 121 spisana 22 VII 1994 przez Boguckiego A. (kserokopia rękopisu), Centrum Informacji Naukowej Sokolstwa Polskiego, Bydgoszcz; Chrzano wski B., *Struktura organizacyjna Związku Walki Zbrojnej – Armii Krajowej na Pomorzu w latach 1939–1945*, w: *AK na Pomorzu...*, s. 40, 55; tenże, *Konspiracja Rządu RP w regionie nadbałtyckim (1939–1945)*, w: *Walka podziemna...*, s. 132; tenże, *Miecz i Plug...*, s. 176; Gąsiorowski A., *Geneza...*, s. 58; Henne S., *Szkolenie organizowane przez Ekspozyturę nr 3 Sztabu Głównego Wojska Polskiego w 1939 na terenie Pomorza w zakresie wywiadu, sabotażu i dywersji pozafrontowej*, w: *Org. param...*, s. 196; Sadowski J., *Mówi...*, s. 192; *Sł. konsp. pom...*, cz. 2, s. 38; cz. 3, s. 132.

Elżbieta Skerska

III/4. Inne materiały zebrane przez
relatora: Henne Stanisław

1. art. „Likwidacja W i K na Pomorzu,
„Ziemia Pomorska” nr 208 z 4.08.1946”,
s. 4, kserokop. omysł. k. 1 s. 1
2. art. Trzy wyroki śmierci, „Ziemia
Pomorska” nr 270 z 5.10.1946 i art.
30 lat więzienie dla 20 oskarżonych
(Ziemia Pomorska)?, kserokop. k. 1 s. 2
3. art. „Kradzież pszy ul. Śmiałych”,
„Ziemia Pomorska” z 10.05.1946, kserokop. k. 1 s. 3

Likwidacja WIN na Pomorzu

W przededniu sensacyjnego procesu politycznego w Bydgoszczy

nr 208 / 1546
Liczba Pamiątek
nr. 9
1.08.46

Przez kilka miesięcy Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Bydgoszczy, po uzyskaniu wiadomości, że na terenie naszego województwa znajduje się Okręg Pomorski nielegalnej organizacji, faszystowskiej „Wolność i Niepodległość” („WIN”) wszczął energiczną akcję celem jej zlikwidowania. Akcja ta została uwieczniona pełnym powodzeniem. Ujęto najaktywniejszych członków WIN-u wraz z całym sztabem Okręgu Pomorskiego. Aresztowani zostali: Marian Obniski („Hubert”), inspektor administracyjny Państwowych Zakładów Hodowli Roślin, z majątku Jurcewo, Alfons Jarecki vel Golyński Jan (pseudonim „Terenowicz”, „Reman”, „Stefan” i „Henryk”) — bez stałego miejsca zamieszkania; Alojzy Porzyński, ksiądz z Gdyni; Jan Klaman („Ludwik”) z Nierzywcu pow. Chojnice, Karol Świętoniecki — administrator kluczowy Zakładów Hodowli Roślin z maj. Jarczewo; Witalis Kabat — dyrektor drukarni z Bydgoszczy, Maksymilian Jakubowski („Jur”) z Bydgoszczy; Leopold Mroczek („Lop”) z Bydgoszczy; Łucja Owczarzak („Lusia”) kupcowa, Jerzy Szczepanka, kupiec, b. właściciel sklepu fotograficznego z Więcborka, Aleksander Roemer, dentysta z Więcborka, Robert Kajzer z Chojnic, Edmund Ryngwelski, prac. umysł. z Chojnic, Alojzy Paluszynski — prac. kolejowy z pow. starogardzkiego, Stefan Barański, b. milicjant z Tucholi, Franciszek Burdziąga („Orkan”) drukarz z Bydgoszczy, Jerzy Zatorski, drukarz z Bydgoszczy, Jan Masow z Bydgoszczy, Helena Janicka z Bydgoszczy, Elżbieta Przyjemka z Bydgoszczy, Bronisław Gucański, prac. „Spolom” z Bydgoszczy, Władysław Walla, kupiec z Bydgoszczy, Bogusław Lepionka z Gdyni, Halina Czerwińska z Bydgoszczy, Bronisław Domezdzki („Jan-Duch”) — praktykant Sądu Grodzkiego z Chojnic, Bolesław Zieliński z Bydgoszczy, Bolesław Kachelski („Bol”) z Bydgoszczy, Henryk Kubiatowski („Lu”) z Bydgoszczy, Zofia Dulhńska („Trzpiot”) z Człuchowa, Aleksy Blochowiak („Kin”) technik maszynowy PKP z Bydgoszczy, Zygmunt Stabłowski, kupiec z Bydgoszczy, Irena Wolniaszczyk, („Wanda”) prac. Woj. Wyd. Apr. i Handlu z Bydgoszczy, Marta Dulińska z Bydgoszczy, Aleksander Waligórski („Al”) urzędnik starostwa bydgoskiego, Stefan Czarniecki („Stef”) pracown. Starostwa w Chojnicach, Karol Schützman — technik kolejowy z Bydgoszczy, Zygmunt Domezdzki, uczeń gimnazjalny z Chojnic, Bronisław Maćkowski, mistrz szewski z Koronowa, Adam Szymański ze Szebrzeszyna, Wojciech Kosowski („Sep”), Florian Dutkiewicz, pracownik spółdz. z Bydgoszczy, Ludwik Augustyniak z Bydgoszczy i Stanisław Henne z Bydgoszczy.

PIENIĄDZE OD KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO

W wyniku przeprowadzonego śledztwa ustalono, iż „Wolność i Niepodległość” była organizacją faszystowsko-nacjonalistyczną, dążącą do obalenia demokratycznego ustroju państwa i utworzenia władzy w Polsce kłec sanacyjnej, która rządziła do roku 1939.

Okręg Pomorski „WIN” zasilany był funduszami zza granicy, o czym świadczy poważniejsza suma zagranicznych środków płatniczych (przeważnie dolarów), znalezione podczas rewizji u poszczególnych członków. Potwierdzają to również zeznania niektórych aresztowanych.

Pomocy udzielał obcy kapitał, zainteresowany w dojściu do władzy żywiołów reakcyjnych

w Polsce; udzielały jej również obce wywiady. Władze bezpieczeństwa posiadają na to dowody.

STRUKTURA I DZIAŁALNOŚĆ OOMORSKIEGO WIN-u

Okręg Pomorski WIN posiadał 3 referaty: organizacyjny, którego kierownikiem był oskarżony Alfons Jarecki, propagandowy (kierował nim inż. Kulwiec z Bydgoszczy — zmarły przed aresztowaniem) i referat pod nazwą „Bezpieczeństwo”, którego szefem był oskarżony Jakubowski („Jur”), a jego zastępcą Mroczek.

Ostatni referat miał szczególnie ważne znaczenie. Do jego zadań należało m. in.: likwidacja działaczy demokratycznych na specjalny rozkaz kierowników Rady (góry WIN), ochrona przetrutów ludzi i sprzętu, przygotowanie i organizacja rabunków dla zdobycia pieniędzy i wykonywanie aktów terroru w okresie wyborczym. Do zadań „Bezpieczeństwa” należała również akcja szpiegowska w wojsku i w organizacjach politycznych i społecznych.

W celu opanowania życia gospodarczego i politycznego w kraju WIN wysyłała rozkaz swoim członkom, aby obejmowali stanowiska w aparacie państwowym, gospodarczym i administracyjnym. Polecono również, aby wstępowali do legalnych organizacji politycznych i prowadzili tam robotę rozkladową.

GŁÓWNI OSKARŻENI

Organizacja pomorska WIN powstała w początkach października ub. roku. Założycielami jej byli: Marian Obniski i Jarecki. Oskarżony Obniski (przedwojenny administrator wielkich majątków) w okresie okupacji należał do AK na terenie lubelszczyzny. Po wygnaniu Niemców Obniski nie ujawnił się jako akowiec, nie ujawnił się również w późniejszym czasie.

W lutym 1945 r. Obniski przyjechał na Pomorze i objął posadę inspektora majątków państwowych przy Powiatowym Urzędzie Ziemińskim w Świecie. W lipcu 1945 r. nawiązał powtórnie kontakt z AK, otrzymując funkcję komendanta rejonu Świecie.

Kiedy ujawnione resztki AK przeobraziły się w WIN, Obniski automatycznie został prezesem WIN-u na rejon Świecie (3 powiaty).

W listopadzie ub. r. Obniski wciągnął do WIN Karola Świętoszyckiego, którego mianował prezesem powiatowym w Chojnicach.

W końcu grudnia 1945 r. w Bydgoszczy, w narożnej kawiarni przy ul. Dworcowej i Sienkiewicza, Obniski zwołał pierwsze zebranie organizacyjne WIN-u, na które wezwał najbardziej zaufanych członków. W początkach lutego br. w tej samej kawiarni odbyło się drugie zebranie, na którym oskarżony Jarecki zakomunikował Obniskiemu, iż nawiązał kontakt z ks. Perzyńskim z Gdyni. Jarecki polecił Obniskiemu, aby się koniecznie z księdzem skomunikował w sprawie możliwości przetrutów za granicę. Jako znak rozpoznawczy dla skontaktowania się z Perzyńskim służyć miała żyletka w przedartym opakowaniu.

W dniu 18 lutego br. odbyło się kolejne zebranie w maj. Morsk, pow. Świecie, na którym Obniski oficjalnie wybrany został prezesem Okręgu Pom. WIN-u. Oskarżony Obniski wybró przyjął i funkcję prezesa pełnił aż do dnia aresztowania (20 kwietnia br.).

W początkach marca br. odbyło się zebranie w Bydgoszczy w mieszkaniu oskarżonego Władysława Walli, zam. przy Pl. Wolności 3/6. Oskarżony Jarecki był po Obniskim najważniejszą osobą w organizacji pomorskiej WIN-u. Jemu organizacyjnie podlegały powin-

ty: chojnicki, człuchowski, złotowski, sępoliński, wyrzycki, świecki, tucholski i grudziądzki. (Miasto Bydgoszcz wraz z sąsiednimi powiatami obsługiwał szef „Bezpieczeństwa” Jakubowski).

W październiku 1945 r. Jarecki udał się w sprawach organizacyjnych do Klamasa we wsi Nierywiec w chojnickim, któremu oświadczył, że „kierunek polityczny organizacji WIN, pokrywa się w dużej mierze z kierunkiem politycznym i ideologią Polskiego Stronnictwa Ludowego i że stronnictwo to należy „jaknajwydatniej wesprzeć”.

W tym samym miesiącu Jarecki udał się dla nawiązania nawiązności do ks. Perzyńskiego w mieszkaniu Roemera w Więcborku. Tam Perzyńskiego i innych zaprzyściągł, polecając mu wciągnięcie do organizacji innego księdza.

GDZIE DRUKOWANO ULOTKI ANTYPANSTWOWE?

Jarecki zwerbował do WIN-u w Bydgoszczy drukarza Burdziągę, a następnie Masow i Zatorskiego, zatrudnionych w drukarni Nr 3 (Al. 1 Maja). Łącznie z nimi Jarecki zorganizował drukarnię, w której odbito sześć kategorii nielegalnych ulotek w czterech nakładach po 200 sztuk każdy. Wszystkie nakłady zostały rozkolportowane przez Jareckiego przy pomocy łączników. Drukarze za „ideową” facytę otrzymali kilkadziesiąt tysięcy złotych.

KS. ALOJZY PARZYŃSKI

Oskarżony ks. Perzyński był jednym z najaktywniejszych członków WIN-u. Zwerbował on do organizacji oskarżonego Szczepankę i Roemera, od których odebrał przysięgę na wierność WIN-owi.

Perzyński do winy się nie przyznał, została mu ona jednak udowodniona. Przysłużył się do tego fortelu, użyty przez Woj. Urz. Bezp. Publicznego w Bydgoszczy. Mianowicie do Gdyni (już po aresztowaniach w Bydgoszczy) udał się jeden z funkcjonariuszów U. B. z żyłką w przedartym opakowaniu, który to przedmiot, jak wspomniano powyżej, był znakiem rozpoznawczym w kontaktowaniu się z księdzem.

Perzyński niczego nie podejrzewając, rozmawiał z funkcyj. UB. jak z członkiem WIN-u. Po skończeniu rozmowy urzędnik UB okazał legitymację i księdza aresztował.

Okręg pomorski WIN-u otrzymywał poważne kwoty, wydając je na antypaństwowe agitacje i na pensje dla funkcyjnych członków. W jednym wypadku tylko Jarecki otrzymał 500 dolarów i 40 tys. złotych na wynagrodzenia.

Jarecki otrzymywał 10.000 zł pensji mies. Jakubowski (szef ref. „Bezpieczeństwo”) — 8 tys., Mroczek — 6 tys., a kilkunastu innych członków — po 3 tys. złotych.

MORDERCY MILICJANTÓW

Wśród oskarżonych znajduje się znaną już czytelnikom mordercy milicjantów: Wojciech Kosowski, Florian Dutkiewicz, Ludwik Augustyniak i Stanisław Henne. W lutym ub. roku dokonali oni w domu przy ul. Śniadeckich bestialskiego mordu na osobach trzech milicjantów, wykonywujących swój obowiązek służbowy. O tej sprawie pisaliśmy obszernie przed kilku tygodniami.

Banda zamierzała rozwinąć szeroką działalność dywersyjno-sabotażową. W najbliższym już czasie miała być zorganizowana banda leśna, która by dokonywała rabunków i wykonywała akty terroru. Dzięki czujności Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa, WIN na naszym terenie nie zdążył się rozwinąć.

Trzy wyroki śmierci i 176 lat więzienia

Epilog dwóch procesów nielegalnej organizacji WIN

Przed Rejonowym Sądem Wojskowym w Bydgoszczy rozegrany został wczoraj epilog sensacyjnych procesów karnych przeciwko członkom nielegalnej organizacji podziemnej WIN na Pomorzu. W pierwszym procesie zakończonym w ostatnich dniach września sądzonymi byli członkowie sztabu WIN. Skazano wówczas 20 członków WIN na łączną karę 90 lat więzienia.

Wczoraj ogłoszony został wyrok przeciwko drugiej grupie członków tajnej, nielegalnej organizacji WIN (Wolność i Niepodległość), działającej na terenie miasta Bydgoszczy i woj. pomorskiego. W procesie tym sądzonymi byli m. in. bezpośredni sprawcy potwornego mordu, dokonanego w piwnicach domu przy ul. Śniadeckich na trzech bydgoskich milicjantach śp. Franciszku Kwiatkowskim, Józefie Młchałskim i Julianie Sikorskim.

Główny oskarżony b. kapitan Wojsk Polskich Wojciech Kossowski („Sep”), z zawodu inżynier agronom skazany został na karę śmierci. Na śmierć skazani zostali także byli sierzanci WP Florian Dutkiewicz ostatnio pracownik Bydgoskiej Spółdzielni

Spółwców, oraz Ludwik Augustyniak, wszyscy zamieszkałi w Bydgoszczy.

Kossowski, Dutkiewicz i Augustyniak skazani zostali ponadto na utratę praw obywatelskich oraz publicznych praw honorowych na zawsze.

Pozostali oskarżeni w liczbie 18 tu odpowiedni, oprócz należących do nielegalnej organizacji WIN, również za rozpowszechnianie ulotek o treści antypaństwowej. Skazani zostali: szef referatu bezpieczeństwa Okr. Pom. WIN Makymilian Jakubowski („Jur”) z Bydgoszczy na 10 lat więzienia i 5 lat utraty praw, jego zastępca Leopold Mroczek („Lop”) z Bydgoszczy na 10 lat więzienia i 5 lat utraty praw, Bronisław Domeradzki („Jan Duch”) praktykant Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy na 7 lat więzienia i 3 lata utraty praw, byli milicjanci komisariatu MO w Bydgoszczy Bolesław Zieliński na 5 lat więzienia i 3 lata utraty praw, Bolesław Kachelski („P. D.”) z Bydgoszczy na 6 lat więzienia i 3 lata utraty praw, Henryk Kubiatowski („Lu”) z Bydgoszczy na 5 lat więzienia i 3 lata utraty praw, Zofia Dulińska („Trzpiot”) z Człuchowa na 5 lat więzienia i 3 lata utraty praw, Aleksander Blochowiak („Kin”) technik maszynowy PKP z Bydgoszczy na 5 lat więzienia i 3 lata utraty praw, kupiec Zygmunt Stablewski z Bydgoszczy na 5 lat więzienia i 3 lata utraty praw, Irena Wolniaszyk („Wanda”) pracowniczka Woj. Urzędu Apru-

wizacji i Handlu w Bydgoszczy na rok więzienia i rok utraty praw, Marta Dulińska, maszynistka komendy miasta MO w Bydgoszczy na rok więzienia, Aleksander Waliński, referent dla spraw społeczno politycznych Starostwa w Bydgoszczy na 2 lata więzienia i rok utraty praw, Stefan Czarniecki („Stef”), pracownik Starostwa w Chojnicach na 5 lat więzienia i 3 lata utraty praw, Karol Schützmann, technik kolejowy z Bydgoszczy, na 3 lata więzienia i 2 lata utraty praw, Zygmunt Domeradzki, członek gminnej rady z Chojnic na rok więzienia i rok utraty praw, Bronisław Maciejowski, mistrz szewski z Koronowa na 3 lata więzienia i 3 lata utraty praw, wreszcie kierownik komórki śledczej I Komisariatu MO kpt. Stanisław Hanne z Bydgoszczy na 10 lat więzienia i 3 lata utraty praw obywatelskich. Na skutek ustawy amnestyjnej zmniejszono kpt. Hennemu karę więzienia o połowę. Oskarżony A. Szymański z Szczecyna został uniewinniony.

Wyrok wywarł na oskarżonych oraz nie zebranej publiczności duże wrażenie. Wszystkim skazanym przysługują wniesienia skargi rewizyjnej do Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie. Na wypadek odrzucenia skargi rewizyjnej skazanym na karę śmierci pozostaje jeszcze zwrócenie się o prawo łaski do Prezydenta KRN.

90 lat więzienia dla 20 oskarżonych

w procesie członków pom. sztabu WIN

BYDGOSZCZ (re). W dniu wczorajszym Rejonowy Sąd Wojskowy ogłosił wyrok w sprawie oskarżonych członków nielegalnej organizacji WIN.

Obniski Marjan skazany został łącznie na 10 lat więzienia i utratę praw obywatelskich i honorowych na przeciąg lat 5; Jurczak Alfons łącznie na 8 lat więzienia i pozbawienie praw na lat 5; Owczarzak Lucje sąd uznał winnym wejścia w kontakt i porozumienie z członkami WIN i skazał ją na rok więzienia i na takiż okres pozbawienia praw. Z reszty zarzutów sąd oskarżoną uniewinnił. Ks. Porzyński został skazany na 10 lat więzienia i utratę praw na lat 5 za to, że usiłował przemocą obalić ustroj demokratyczny RP i werbował swoich parafian do organizacji WIN. Od zarzutu przechowywania broni ks. Porzyńskiego uniewinniono. Szczepanek Jerzy został skazany na 5 lat więzienia i utratę praw na lat dwa; Roemer Aleksy na 5 lat więzienia i dwa lata utraty praw; Klamann Jan łącznie na 6 lat więzienia i dwa lata pozbawienia praw; Kajzer Robert na 2 lata więzienia z zawieszeniem na 2 lata i utratę praw przez jeden rok. Od zarzutu otrzymywania od specjalnej łączniczki WIN ulotek, Kajzera uniewinniono. Świętorzecki Karol skazany został na 10 lat więzienia i 5 lat pozbawienia praw; Ryngwelski Edmund na 3 lata więzienia z pozbawieniem praw na rok; Paluszyński Alojzy na rok więzienia i takiż okres po-

zbawienia praw; Barański Stefan, b. funkcjonariusz Pow. Kom. MO w Tucholi został uniewinniony. Burdziąg Franciszek został uznany winnym zorganizowania po porozumieniu się z Jarockim drukarni, celem odbicia ulotek o treści antypaństwowej i skazany na 7 lat więzienia. Zatorski Jerzy za drukowanie tydzień ulotek i przekazywanie ich Junickiej skazany został na 4 lata więzienia i utratę praw na okres trzech lat. Masow Jan, zecer, za wykonanie zestawu do druku ulotek na trzy lata więzienia i dwa lata pozbawienia praw; Janicka Helena za wejście w kontakt z członkami WIN-u i kolportaż ulotek na rok więzienia i utratę praw na taki sam okres; Kabat Witalis za udzielenie pomocy przez sprzedaż białego papieru i wyrażenie milczącej zgody na druk ulotek na rok więzienia i rok utraty praw. Przyjemka Helena skazana

została na dwa lata więzienia i rok utraty praw za wejście w kontakt i trzykrotne przewiezienie ulotek; Buczański Bronisław za wejście w kontakt i obecność na zebraniach WIN-u na 5 lat więzienia i utratę praw na dwa lata. Walla Władysław został skazany na 7 lat więzienia i utratę praw przez 3 lata za wejście w kontakt z członkami WIN-u i udzielanie im mieszkania dla odbycia zebrań; Lepionko Bogusław za przymuszanie do WIN, w której nie przejawiał żadnej działalności, skazany został na rok więzienia i utratę praw przez rok; Czerwińska Helena za udzielanie informacji o osobach znajdujących się w więzieniu, została skazana na 5 lat więzienia, lecz kara ta na mocy amnestii została jej całkowicie darowana. Oskarżonym został zaliczony areszt tymczasowy.

10.05.1946

Str. 1

ZIEMIA POMORSKA

Jak zginęli przed rokiem trzej milicjanci

Mord przy ulicy Śniadeckich

dokonany został przez szarą kę wywrotowych wykołajeńców

W jednym z kwietniowych numerów naszego pisma donosiliśmy o odkryciu na terenie Bydgoszczy potwornej zbrodni, dokonanej w lutym ub. roku na trzech milicjantach.

Obecnie, możemy podać szczegóły morderstwa wraz z nazwiskami aresztowanych.

Jako pierwszych aresztowano: Floriana Dudkiewicza i Ludwika Augustyniaka zam. przy ul. Orlej 60. Są to bezpośredni sprawcy zbrodni. Dudkiewicz był przed aresztowaniem zatrudniony jako referent finansowy w Bydgoskiej Spółdzielni Spożywców.

Następnym z aresztowanych jest Wojciech Kosowski b. kpt. WP zam. w Bydgoszczy przy ul. Witebskiej 27. W czasie okupacji był on członkiem AK w woj. lubelskim, a po wyzwoleniu przybył do Bydgoszczy, by tu organizować komórki AK w komisariatach MO. Kosowski aresztowany został w jednej z leśniczówek pod Bydgoszczą, wraz z sztabem WIN i AK. Aresztowanie nastąpiło w chwili opracowywania instrukcji dla bojówek WIN. Kosowski był tym, który wydał rozkaz zamordowania milicjantów.

ŁĄCZNIK WIN

Dalszymi współnikami morderców są również członkowie nielegalnych organizacji. Są to: funkcjonariusz SOK Antoni Jarocki zam. w Bydgoszczy przy ul. Niecałej 18, Stanisław Herne zam. przy Placu Piastowskim 7, Waternowski (aresztowany już przed kilku miesiącami w Koszalinie za działalność antyrządową), Domaradzki, ujęty na podstawie listów gończych w Katowicach i obecnie sprowadzony do Bydgoszczy oraz Leopold Mroczek zam. przy ul. Łokietka 18. Mroczek, pobierając 6000 zł miesięcznie „wynagrodzenia” był do chwili aresztowania łącznikiem nielegalnej organizacji WIN. Przyznał on się także do działalności szpiegowskiej. W lutym 1945 roku był komendantem komisariatu MO przy ul. Dworcowej. W czasie śledztwa wydał swoich współników.

Trzej milicjanci eskortowali transport aresztantów o czym dowiedział się Kosowski, który postanowił odbić więźniów. Tylko jeden z eskorty milicyjnej posiadał karabin pozostali zaś dwaj byli bez broni.

PODSTĘP ZBRODNIARZY

Gdy kolumna więźniów przybyła z Koronowa do Bydgoszczy było już ciemno. Na ul. Śniadeckich podszedł do milicjantów Kosowski, ubrany w mundur kapitana WP w towarzystwie Mroczka, noszącego mundur wojskowy

z przepaską Milicji. Kosowski zakomunikował konwojentom, że został delegowany do odbioru więźniów. Milicjanci mając zastrzeżenia wobec nieznanego im Kosowskiego, uwierzyli jednak Mroczkowi, znanemu im jako komendant komisariatu milicji w Bydgoszczy. Usłuchali więc Kosowskiego, który polecił im ulokować więźniów w mieszkaniu Dudkiewicza przy ul. Śniadeckich 41, gdzie czekali już pozostali członkowie bandy.

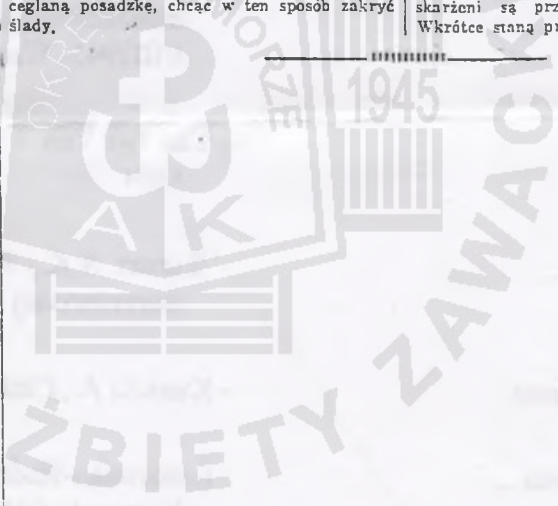
Kiedy milicjanci zrozumieli, że padli w pułapkę, na ucieczkę było już za późno, drzwi pilnowali uzbrojeni w automaty wywrotowcy. Skrepowanych powrozami milicjantów kazał Kosowski „zlikwidować” Dudkiewiczowi i Augustyniakowi. Dudkiewicz, jako gospodarz wskazał miejsce w piwnicy, gdzie można było zbrodni dokonać i ukryć zwłoki. Skrepowanych sprowadzono do małej, ciemnej piwniczki, gdzie wykopano niegłęboki dół. Dudkiewicz i Augustyniak kolejno strzelali do milicjantów. Celowali w kark u podstawy czaszki. Świeże zwłoki wrzucono do dołu i założono napowrót ceglana posadzkę, chcąc w ten sposób zakryć ślady.

Wszyscy zbrodniarze przyznali się do winy. Dudkiewicz wskazał miejsce w piwnicy, gdzie zwłoki ukryto. Na życzenie mordercy pozwolono mu się widzieć z żoną, która nic nie wiedziała o zbrodni popełnionej przez męża. Podczas widzenia Dudkiewicz zwrócił się do żony ze słowami: „Jestem mordercą i muszę za to ponieść karę — żałuję teraz tego, co uczyniłem, przebac mi”.

DRAMATYCZNA SCENA

Po tych słowach rozegrała się dramatyczna scena między małżeństwem.

Nikt ze zbrodniarzy nie wypiera się winy. Obecnie okazują spóźniony żal i skruchę. Szczególnie b. kapitan Kosowski, stale powtarza, że dopiero teraz widzi ohydę swego czynu i bagno w które się stoczył. Jest to człowiek inteligentny, będący w sile wieku. Chciał swego czasu — jak mówi — ujawnić się i przystąpić do rzetelnej pracy, gdyż przekonał się, że konspiracja działa na szkodę Polski. Nie mógł tego jednak zrobić, gdyż jego zwierzchnicy nie pozwalali mu na to. Również inni oskarżeni są przynębieni swoim czynem. Wkrótce staną przed sądem.

IV/1. Korespondencja korespondent: Henne Stanisław:

1. Pismo Stanisława Henne do Fundacji z 15.10.1993r. w sprawie przystania do religii, mpis oryg. k. 1 s. 1
2. Pismo Fundacji do St. Henne w sprawie przygotowania referatu na V Sesję; z dn. 2.05.1994r., mpis kopia k. 1 s. 2
3. Pismo Stanisława Henne do Fundacji z 22.09.1995r. w sprawie udziału w V Sesji i przesłania materiałów, mpis oryg. k. 1 s. 3
4. Pismo Andrzeja Boguckiego do Fundacji z 31.03.2003 - dot. biografium St. Henne, mpis oryg. k. 1 s. 4

Stanisław H E N N E

Bydgoszcz, dnia 15 października 1993r

85-158 B y d g o s z c z

Wpłynęło dnia 1456/ 8.10.93
Ldz. 1456/19/93

163
94

F u n d a c j a

Archiwum Pomorskie Armii Krajowej

ul. Piekary 49

jest w arch.

87-100 T o r u ń

W załączeniu przesyłam 2 egzemplarze mego biogramu do "Słownika konspiracji pomorskiej". Szczegółową relację mojej działalności konspiracyjnej prześlę do Fundacji po napisaniu.-

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. Piekary 49, tel. 271-86
87-100 TORUŃ

Ldz. 424/A/94

Toruń, 1994.05.02

Pan
Stanisław Henne

Bydgoszcz

Szanowny Kolego,

Dziękując za udział w spotkaniu bydgoskim w dniu 20 kwietnia br. uprzejmie informuję /czego nie zdążyłam przekazać w czasie tego spotkania/, że w listopadzie 1995 r. odbędzie się V Sesja Naukowa Fundacji "Archiwum Pomorskiego AK" w Toruniu nt. "Przygotowania do wojny w ostatnich latach przedwojennych" /PW, różne organizacje paramilitarne oraz tajne wojskowe przygotowania w Oddziale II/.

Prosimy o przygotowanie szczegółowego komunikatu o Pana doświadczeniach i posiadanych wiadomościach na wymieniony temat.

Załączamy także zawiadomienie o IV Sesji naszej Fundacji z zapytaniem, czy mógłby Pan uczestniczyć w dyskusji i wskazać ewentualnych dalszych dyskutantów z kręgu Pana znajomych.

Liśmy również na Pana autorstwo w II części "Słownika Konspiracji Pomorskiej" mającej ukazać się w przyszłym roku. A może mógłby Pan wskazać innych autorów do tej II części "Słownika...".

Załączamy wyrazy szacunku,
życzenia pomyślności i pozdrowienia

Przewodnicząca Rady Fundacji

/doc. dr hab. Elżbieta Zawacka/

Przyjęto dnia 27.9.95
Ldz. 980/A/95

3

Stanisław Henne
ps. Henryk

Bydgoszcz, dnia 22 września 1995 r.

85-158 Bydgoszcz

Funcacja
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. Wielkie Garbary 2
87-100 T o r u ń
=====

W załączeniu przesyłam relację w ramach głosów w dyskusji V Sesji naukowej dot. organizacji paramilitarnych na Pomorzu w przededniu II wojny światowej. Niestety nie będę mógł wziąć osobiście udziału w przedmiotowej sesji, przesyłam zatem materiał informacyjny do wykorzystania przez Komitet Organizacyjny Sesji.

Równocześnie przekazuję informację dotyczącą własnych przeżyć świadcząca o kontynuowaniu działalności PW w czasie okupacji w Bydgoszczy. Organizatorem i realizatorem szkoleń był nieżyjący już nauczyciel zawodu pan Czaplicki ps. Szczepan, zatrudniony w Zakładach Naprawczych Taboru Kolejowego w Bydgoszczy. Pod pretekstem prowadzenia ćwiczeń gimnastycznych prowadził ćwiczenia PW uczniów warsztatów kolejowych na terenie lasu przylegającego do warsztatów kolejowych. Na polecenie komendanta Okręgu płk. Jana Pałubickiego p. Czaplicki przyjął obywatelstwo niemieckie III grupy, by nie utracić cennego dla AK miejsca pracy.

Przykładowo wymieniony p. Czaplicki dorobił 3 zamki do karabinów ułańskich kbk znalezionych w Borach Tucholskich / zdekompletowane o ten element/. Osobiście zaniósłem do warsztatów kolejowych termos zawierający rozłożony na części wzorcowy zamek oraz chleb pod pretekstem, że p. Czaplicki zapomniał zabrać śniadanie. Po wykonaniu zamków zostały one wyniesione z warsztatów również w częściach i przekazane do dowódcy partyzantki p. Bruskiego ps. "Grab" do Borów Tucholskich przez panią Kędzierską ps. "Moda".

Załącznik

- Otrzymują: 1. adresat
2. Zarząd Okr. AK Bydgoszcz

zob. k. II str. 5...

4

Bydgoszcz, dn. 31.03.2003 r.

Związek Towarzystw Gimnastycznych
"Sokół"
w Polsce
ul. Klimka Bachledy 2/20
85-792 Bydgoszcz - Fordon
(052) 343 76 42 • tel./fax (052) 343 05 50
POLSKA - POLAND

FUNDACJA

**Archiwum i Muzeum Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
ul. Wielkie Garbary 2
87-100 Toruń**

FUNDACJA	
"Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek" w Toruniu	
Wpłynęło dnia:	3.04.2003
L. dz.	784/Red-85/E.S
Wzł.	
Załączniki:	
Referent:	W odpowiedzi na pismo z dn. 27.03.2003 r. nr Ldz.727/Red-85/E.S. informuję, że z

braku czasu nie opracuję biogramu ŚP Stanisława Henne. Zaznaczę jednak, że był on mi znanym druhem z TG „Sokół”. W 1994 r. przeprowadziłem z nim relację, którą osobiście spisałem w Księdze Wywiadów... w formie relacji nr 121 z dn. 22.VII.1994 r. W załączeniu przekazuję kserokopię tej relacji. Relacja jest podpisana przez Stanisława Henne w obecności mojej i Ryszarda Kędzińskiego.

Jeśli będą kłopoty z rozczytaniem to proszę o telefon, ponieważ relację spisywałem jednocześnie słuchając Stanisława Henne.

Serdecznie pozdrawiam!

Sekretarz Generalny
ZTG „Sokół”
w Polsce
mgr Hanna Rogowska

PREZES
ZTG „Sokół”
w Polsce
dr Andrzej Bogucki

S.P.

Elżbieta Skerska

W związku z przesyłaniem
korekty i moje propozycje
dot. biogramu Stanisława
Henne.

Gratuluje dostarczenia kłosa.

Sesje w porolowem

Andrzej Dopied.

7 IV 2009

FUNDACJA "Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek"	
Wpłynęło dnia: 13.09.2009	
L. dz.: 502 / Pom-3.10/09	
Załączniki:	
Referent:	

T: M: 701/1366 Pom. Bydgoszcz

Henne Stanisław

1931 Party informacyjne

h. 16

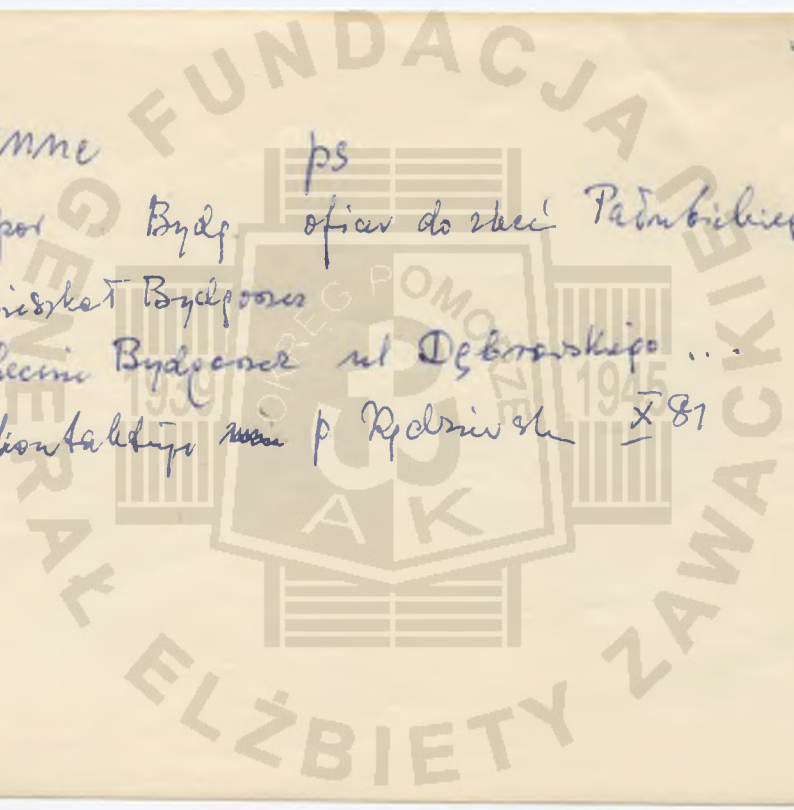

✓ Bydgoszcz
100 1

Henne

ps

ppos Bydgoszcz oficer do rzeki Padmickiego
między Bydgoszczą
obecnie Bydgoszcz ul. Debrzowska ...
Skontaktuj się z nami p. Rydzewski X 81

BYDGOSZCZ³
242 AKV

HENNE STANISŁAW

„HENRYK”

1939 1945
Okres Głomorz
Zob. APAK, INSP. BYDG., T.: BIAŁY L., BOGUCKI C., DUTKIEWICZ F.,
JAKUBOWSKI M., SUSZEK A., SZYMICZEK K.,
ŻBIKOWSKI W.

Zarządca informacji
do potrzebnej strony fikcyjnej

Henne Stawida

3

ul. J. Brankiewicza 2 23 0894

O kłopotach wdrożeniu informacji

H Szymonowicz

J Szejdel

B Musiał

Województwo (razem z innymi)

R Schulzem) byli razem ~~na~~ na Dni

Zygmunt Kwasniewski Podchorążym 61 pp w Bydgoszczy

w 1938/9

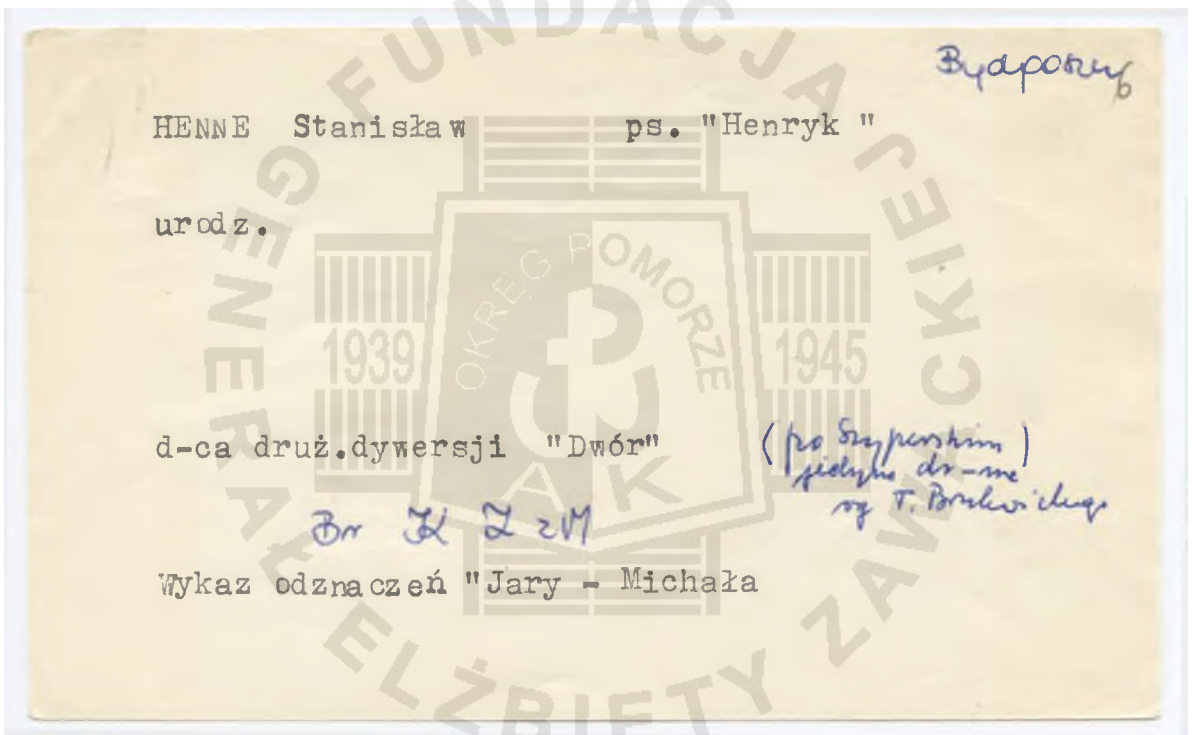
BYDGOSZCZ
AK 5

HEMME STANISŁAW
ps. "HENRYK", "SEK"

Arrestowany pod zarzutem sabotażu
w kwietniu 1941 r. w Bydgoszczy.

AK na Pomorzu, s. 107
18/1/94

HENNE Stanisław ps. "Henryk "

Bydgoszcz

urodz.

d-ca druž.dywersji "Dwór"

(po Szyperskim)
fidejko dr-me
z T. Borowski

Br 2 2 zM

Wykaz odznaczeń "Jary - Michała"

Tomorze 8

AK

XXXXXXXXXX Henne Stanisław

- milicjant związany z AK. Aresztowany i wyrokiem sądu w Bydgoszczy z dnia 3.X.1946r. skazany na 10 lat więzienia.

Mnt. z Konfer., "Armia Krajowa na Pomorzu",
str. 85-117, ...

K.Wojt./94.

Henne Stanisław
"Henryk", "Sęp"

Pomone 9
242-17K
BYD GOSZCZ

- opierdo zlecen' opofielnych Pomorskiego
Okręgu 242-AK.

P. Chrzanowski, "Konspiracja ...", str. 20
K.Wojt/VI.94.

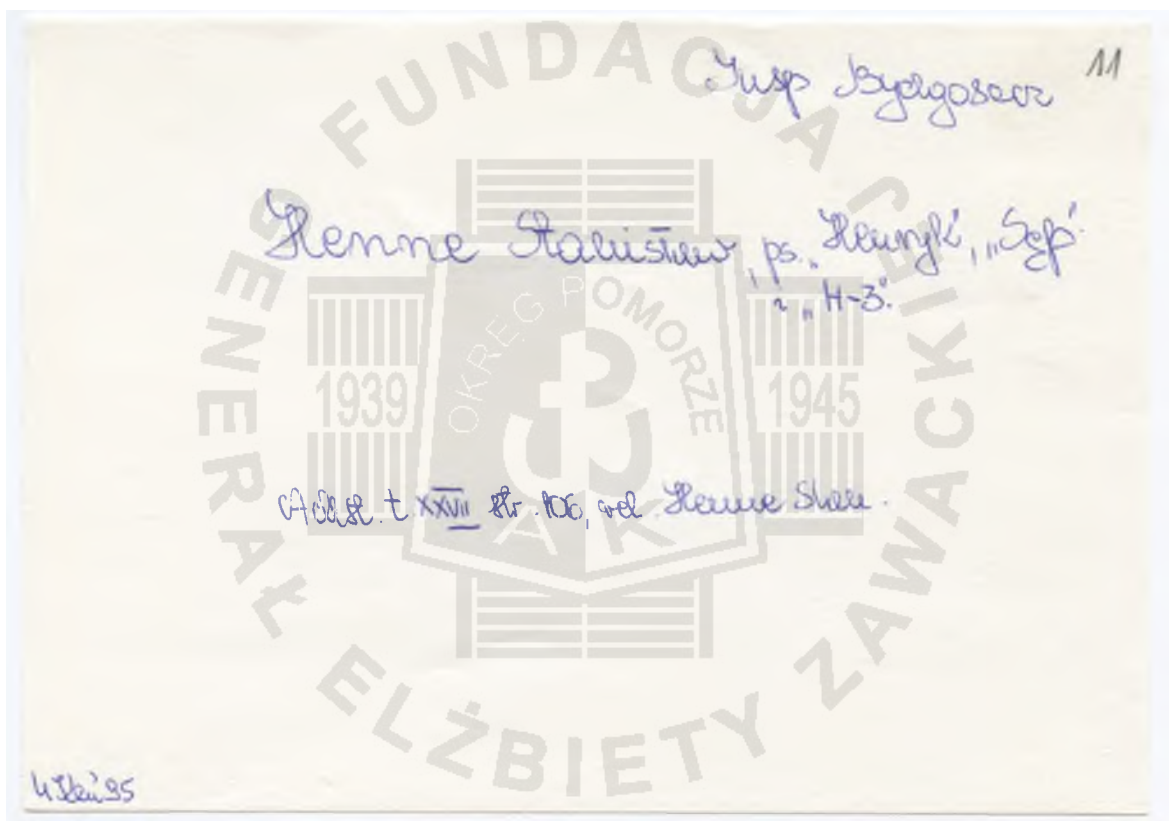

10 RO

HENNE STANISŁAW
ps. "HENRYK", "SEP", "H-3"

Oficer do zleceń specjalnych Komenda Państwowej
Przedwojenna podoficer i Ekspozytura nr 3
II Oddziału Sztabu Głównego WP w Bydgoszczy.
Spotykał się z Grussem i Benoittem, za zgodą
Państwowej dysponował materialną tajemnicą
z II Oddziałem KG AK.

AK na Pomorzu, s. 85

Główny Bydgoszcz 11

Genm. Staliskaw ps. 'Kawylki', 'Sop'
"H-3"

Archiw. t. XXVII str. 106, rel. Genm. Staliskaw.

4.11.95

12

HENNE STANISŁAW ps. "Henryk", "Sęp" KO AK

Wg niektórych relacji oficer do zleceń specjalnych
KO ZWZ-AK Pom.

Zr.: B. Chrzanowski, Konspiracja rządu RP w regionie
nadałtyckim (1939-1945), [w:] Wąłka podziemna...,
s. 132.

MG 94

Henryk Stanisław

Bydgoszcz¹³
W i W

a
t

zob. Lesz. Glistomyzue W i W - m,
nr 8/1996, s. 15 - art. B. Chmze -
morskiego - k. probl. ROKK

W. XI'08

Henne Stanisław
a
t

W.N.
Bydgosza
14

Przynależał do organizacji W.N. Aresztowany przez UB

zob. T: M: 119/728 Pom., Raszeński Zbigniew
(Bydgoszcz), t. 3, cz. I s. 16

B.P. IV'09

Hehne

Pom.

Byd? 15

szef Leopolda Miocella ps. top.

02
t'

206. T: M: 119/728 Pom., Roszejsk: 26:gniew
(Bydgoszcz), t. 3, cz. I s. 14

b.p. IV'09

1. Henne Stanisław

s. Augusta

Brzeź Mieszani

ps. „Henryk”

Bydgoszcz
A/16 16

zob. Sadowski Józef,
Młot nr 31/806,
N-wa 1989, s. 193, poz. 14.

Henne Stanisław
Bydgoszcz

⁷⁰¹
M-674/1366

Bydgoszcz
AK

Henne Stanisław
ps. „Henryk” „H3”

Henne Stanisław

ZESKANOWANE

